

Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji II

Návrh řešení

Příloha – Školská inkluzivní koncepce
Jihočeského kraje

Zpracoval realizační tým projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání
v Jihočeském kraji

České Budějovice, červenec 2020

Tento dokument byl vytvořen v rámci projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji
(reg. č.: CZ.02.3.68/0.0./0.0/15_002/0000001).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	ANALYTICKÁ ČÁST	2
2.1	JIHOČESKÝ KRAJ.....	2
2.2	DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	3
2.3	LEGISLATIVNÍ RÁMEC SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	4
2.4	VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVA V JIHOČESKÉM KRAJI	5
	<i>Rovné příležitosti ve vzdělávání v Jihočeském kraji</i>	8
	<i>Zařízení školního stravování</i>	11
	<i>Domovy mládeže</i>	11
	<i>Zájmové vzdělávání</i>	12
	<i>Ústavní a ochranná výchova a preventivně výchovná péče</i>	13
2.5	PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	14
	<i>Přípravné třídy při ZŠ</i>	15
	<i>Dětské skupiny</i>	16
2.6	ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	16
	<i>Vzdělávání žáků-cizinců</i>	17
	<i>Předčasné odchody ze vzdělávání</i>	18
	<i>Dotazníkové šetření MAP</i>	20
2.7	STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	21
	<i>Předčasné odchody ze vzdělávání</i>	24
2.8	VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ	28
	<i>Jihočeská univerzita</i>	28
	<i>Vysoká škola technická a ekonomická</i>	29
2.9	NÁKLADOVOST VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT.....	30
2.10	SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY	30
2.11	DOTAČNÍ PODPORA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ	31
2.12	OSTATNÍ AKTÉŘI VZDĚLÁNÍ V KRAJI A JEJICH ZAPOJENÍ.....	33
3	STRATEGICKÁ ČÁST	38
3.1	PRACOVNÍ TÝM, TVORBA PROJEKTOVÝCH FÍŠÍ, JEJICH POPIS.....	38
3.2	CÍLOVÉ SKUPINY A SPECIFIKACE JEJICH POTŘEB.....	40
	<i>Pedagogičtí pracovníci/vedoucí pedagogičtí pracovníci</i>	41
	<i>Děti a rodiče</i>	42
	<i>Zástupci veřejné správy</i>	44
	<i>Zástupci dalších institucí a organizací</i>	45
3.3	SWOT ANALÝZA	45
4	NÁVRHOVÁ ČÁST	47
4.1	STRUKTURA STRATEGICKÝCH CÍLŮ	47
	<i>Cíle z dokumentu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Jihočeského kraje II</i>	47
	<i>Přehled formulovaných cílů a opatření</i>	49
	<i>Systémové cíle</i>	54
5	ZÁVĚR	55
6	PŘÍLOHY	56
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	57
	SEZNAM TABULEK	60
	SEZNAM GRAFŮ	61
	SEZNAM OBRÁZKŮ	61

Školská inkluzivní koncepce Jihočeského kraje je součástí Krajského akčního plánu II a byla zpracovávána v období od září 2019 do února 2020. Samotná příprava podkladů, zmapování prostředí rovných příležitostí a sběr dat pro analytickou část však započala již v dřívějším období. Z těchto důvodů a také v souladu se zmíněnou metodikou byl sestaven Pracovní tým Inkluze, jehož členové se scházeli minimálně 4× ročně (1× v roce 2018, 4× v roce 2019). Cílem jednotlivých jednání bylo mimo jiné definování SWOT analýzy a sestavení projektových fiší. Koncepce je platná do roku 2023 a bude v budoucnu aktualizována.

Dokument je rozdělen do jednotlivých kapitol. Analytická část uvádí kompletní zmapování stavu vzdělávání v souladu s rovnými příležitostmi v Jihočeském kraji. V jednotlivých podkapitolách jsou uvedeny stručné demografické údaje, dále došlo k souhrnnému popisu vzdělávací soustavy v kraji, přičemž hlavní pozornost byla věnována rovným příležitostem ve vzdělávání. Stěžejní část kapitoly však představují podkapitoly o předškolním vzdělávání, základních a středních školách. Zde jsou uvedené konkrétní čísla a podíly žáků se SVP ve školách. Pozornost byla věnována také předčasným odchodům ze základního vzdělávání a počtům těch žáků, kteří se po ukončení základní školy neobjevili v evidenci žádné střední školy. Nad rámec bylo do analytické části zahrnuto také vysokoškolské vzdělávání. Pozornost byla věnována přípravě budoucích pedagogických pracovníků a také přístupu ke studentům vysokých škol s různými hendikepy ze strany VŠ.

Ve strategické části dokumentu je popsán pracovní tým, proces tvorby jednotlivých projektových fiší a samotná SWOT analýza. Tato část se rovněž zabývá jednotlivými cílovými skupinami a specifikací jejich potřeb.

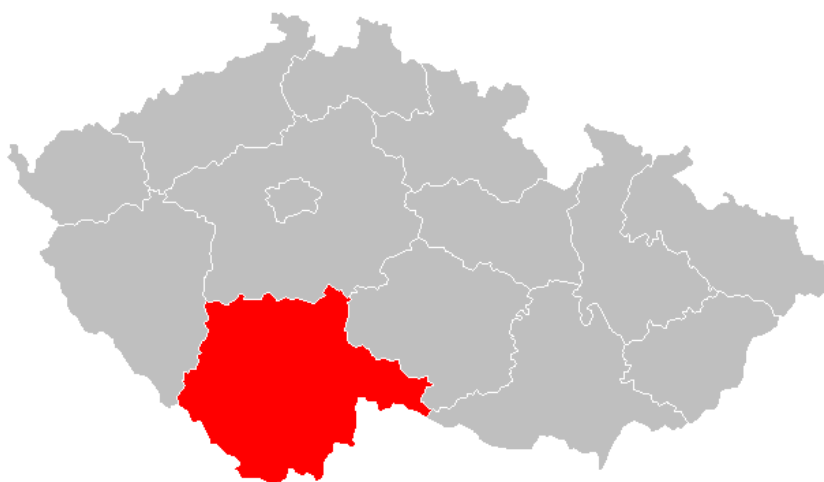
V Návrhové části jsou uvedeny cíle z dokumentu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji II, dále je zde uveden přehled formulovaných cílů a opatření spolu se stanovením odpovědnosti, termínů a zdrojů financování. Popsán je také systém monitorování, hodnocení a financování.

Při zpracování tohoto dokumentu zpracovatelé čerpali zejména z Výročních zpráv o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji či Dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji. Mezi další zdroje patří zprávy České školní inspekce, data od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (zejména z odboru školské statistiky), v neposlední řadě bylo čerpáno z podkladů, které má k dispozici Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Jihočeského kraje a z dat Českého statistického úřadu. Pro zmapování stavu středoškolského vzdělávání byly uvedeny také výstupy ze Zprávy z mapování stavu inkluzivního vzdělávání na SŠ a VOŠ v Jihočeském kraji, kterou zpracovala garantka inkluze projektu P-KAP.

2.1 JIHOČESKÝ KRAJ

Jihočeský kraj (dále jen JČK) se rozprostírá v jihozápadní části České republiky. Jeho jižními sousedy jsou rakouské spolkové země Horní a Dolní Rakousy. Západním sousedem je německý spolkový stát Bavorsko. Tuzemskými sousedy jsou ve směru ze západu na východ kraje Plzeňský, Středočeský, Vysočina a Jihomoravský. JČK je s rozlohou 10 058 km² druhým největším krajem České republiky (12,8 % rozlohy celé ČR). S tím ovšem nekorresponduje počet obyvatel, neboť JČK patří v rámci ČR k nejméně osídleným. K 31. prosinci 2018 v kraji žilo 642 133 obyvatel, hustota obyvatelstva tak činí 63,8 osob/km², což je mezi ostatními kraji zdaleka nejnižší hodnota. Vývoj počtu obyvatel kraje má od počátku 21. stol. rostoucí trend. Dle predikce by se ale počet obyvatel kraje již neměl v následujícím desetiletí výrazněji měnit.

Obrázek 1 Mapa s vyznačením Jihočeského kraje

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jiho%C4%8Desk%C3%BD_kraj

Z administrativního hlediska se JČK dělí na 7 okresů, kterými jsou České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor. Ty se dále člení na 17 obcí s rozšířenou působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Celkem se v Jihočeském kraji nachází 624 samosprávných obcí, z nichž je 54 měst, 23 městysů, 1 vojenský újezd a 1 statutární město.

Obrázek 2 Administrativní dělení Jihočeského kraje

Zdroj: www.risy.cz

2.2 DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Necelá třetina obyvatel kraje žije v okrese České Budějovice. Obce do 200 obyvatel tvoří 37 % z celkového počtu obcí, ale žije v nich pouze 4 % obyvatel kraje, ukazuje se tak vysoce roztržštěná sídelní struktura, jež patří mezi specifika regionu.

Průměrný věk obyvatel je 42,7 roku, což je srovnatelné s celou Českou republikou, vývoj však ukazuje postupné stárnutí populace. Výraznou charakteristikou populačního vývoje je počet živě narozených, který kulminoval roku 2017. V roce 2018 se narodilo 6 748 dětí. Počet obyvatel kraje se pohybuje kolem 642 133. Celkový růst počtu obyvatel kraje ovšem výrazněji ovlivňuje dlouhodobě pozitivní saldo migrace.

Tabulka 1 Vzdělanostní struktura zaměstnanců

	Základní vzdělání	Střední vzdělání bez maturity	Střední vzdělání s maturitou	Vysokoškolské vzdělání
Jihočeský kraj	4,1 %	37,2 %	39,0 %	19,8 %
Česká republika	4,3 %	33,9 %	37,3 %	24,6 %

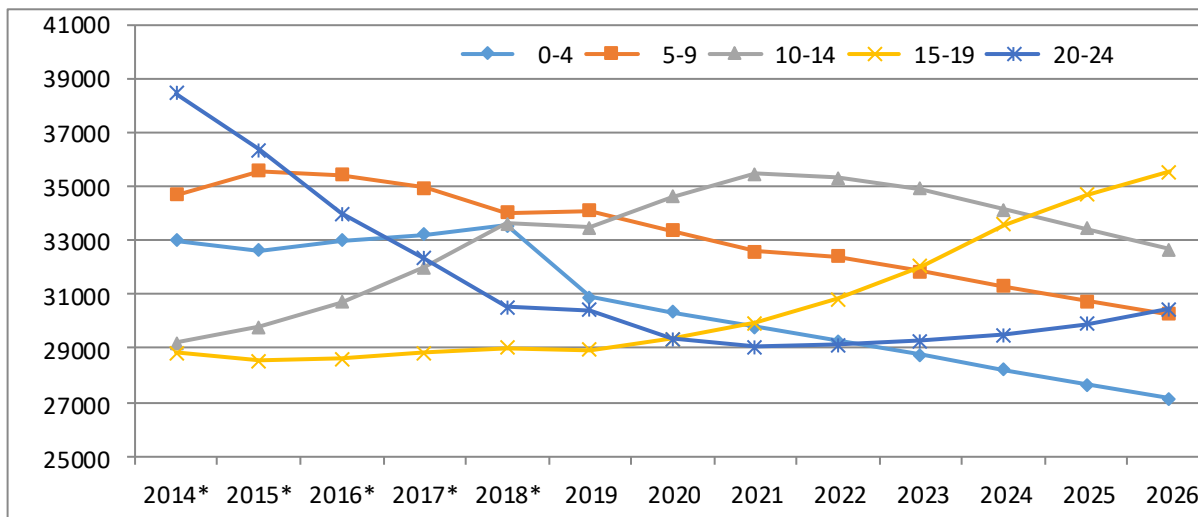
Zdroj: OŠMT/ČSÚ

Nejmenší podíl v zastoupení mezi zaměstnanci má v kraji základní vzdělání s neustále klesajícím podílem 4,1 % pracujících, střední vzdělání bez maturity má celkem 37,2 % pracovníků. I u něj se ukazuje klesající tendence v poměru jeho zastoupení. Středním vzděláním s maturitním vysvědčením disponuje prakticky stejný podíl zaměstnanců, tedy 39,0 %. Vysokoškoláci se na zaměstnanosti v JČK podílejí necelými dvaceti procenty. Poměr zastoupení obou posledně jmenovaných kategorií se zvyšuje. Vzhledem k podílu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel vykazuje ČR vzhledem k EU dlouhodobě podprůměrné hodnoty, a to vzdor stoupajícímu trendu podílu zastoupení této složky obyvatelstva, který se od roku 2005 takřka zdvojnásobil, beztak ale zaostává za průměrem EU, který v roce 2017 činil 31,4 %.

Mezi lety 1991–1996 došlo k postupnému poklesu v počtu narozených dětí na území JČK z 8 tis. na 5,5 tis. V následujících pěti letech došlo k ustálení počtu narozených kolem 5,6 tis., od roku 2002 se projevila zvýšená úhrnná plodnost oproti předchozím letům způsobená odkládaným rodičovstvím silných populačních ročníků 70. a 80. let minulého století. Počet živě narozených stoupl k hodnotám kolem 7 tis. v roce 2008. Rok 2008 byl z tohoto pohledu maximální i v celé ČR (119,6 tis.). Počínající ekonomická krize však byla nakonec dlouhodobá a úroveň plodnosti se dosud nevyrovnala situaci z roku 2008. Rokem 2017 kulminovalo pětileté období stoupajícího počtu živě narozených, jejichž počty se blížily hodnotám z konce minulé dekády. Pravděpodobně tak již započíná předpovídaný dvacetiletý populační pokles, který se v JČK očekává až k hodnotám 5 tis. živě narozených (78 tis. v ČR). Predikce Českého statistického úřadu (ČSÚ) z roku 2013 očekává další nárůst průměrného věku matek při porodu, situace by se neměla změnit až do počátku 30. let tohoto století.

Z vývoje demografické projekce lze konstatovat, že se takřka zastavil růst počtu dětí vstupujících do mateřských škol (MŠ). Svého demografického maxima dosáhl počet dětí navštěvujících MŠ v roce 2014, jedná se prakticky o setrvalý stav celkového počtu, který potrvá až do roku 2020 (23,4 tis. dětí v roce 2014; 23,3 tis. dětí v roce 2020). Vlně zvýšené porodnosti předcházely několikaletý pokles počtu dětí v MŠ doprovázený následným rušením MŠ. Růst počtu narozených dětí v posledních letech byl příčinou nedostatku míst v některých MŠ, který Jihočeský kraj řešil v minulých letech dotační politikou.

Graf 1 Demografická projekce věkových skupin JČK

Zdroj: ČSÚ

2.3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Všeobecná deklarace lidských práv již od roku 1948 garantuje všem žákům právo na bezplatné povinné základní vzdělávání. Tuto deklaraci doplňuje Úmluva OSN o právech dítěte, které má právo na vzdělání bez jakékoliv diskriminace. V průběhu postupného vývoje vydalo OSN úmluvu o právech osob se zdravotním postižením, jejíž podstatou je zajištění inkluzivního systému ve všech úrovních vzdělávání, plnohodnotný rozvoj lidského potenciálu a smysl pro důstojnost a vlastní hodnotu. V České republice je společné vzdělávání zakotveno ve školském zákoně a vyhláškách. Jedná se o zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, vyhlášku č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, vyhlášku č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, a vyhlášku č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení, vše ve znění pozdějších předpisů.

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami bylo do 31. srpna 2016 definováno jako dítě se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Inkluzivní novela školského zákona platná od 1. 9. 2016 definuje žáka se SVP jako dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

V rámci vývoje došlo od roku 2005 k velkým změnám, v roce 2016 došlo ke změně systému a pohledu na inkluzivní vzdělávání, což je konkrétně uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 2 Vývoj přístupu v rámci inkluzivního vzdělávání

Od 1. 1. 2005 do 31. 8. 2016		Od 1. 9. 2016
Děti se posuzovaly podle druhu odlišnosti	➡	Děti se posuzují podle potřebné podpory
Podpůrná opatření nebyla právním nárokem	➡	Podpůrná opatření jsou právním nárokem
U podpůrných opatření se nerozlišuje množství	➡	Podpůrná opatření se dělí do 5 stupňů
Výsledkem práce ŠPZ není doporučení	➡	Výsledkem práce ŠPZ je doporučení
Proti zprávě se nešlo odvolat	➡	Proti doporučení se lze odvolat (revize)
Školám se financovala částečně jen „školní“ zdravotní postižení	➡	Školám se financují podpůrná opatření bez rozdílu potřeby

Tyto změny mají především zajistit, že děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) mají právní nárok na adekvátní podporu, druhy podpůrných opatření mají stanovenou finanční náročnost právními předpisy. Školská poradenská zařízení (ŠPZ) posuzují potřeby dítěte, rozhodují o potřebné podpoře dítěte a vydávají doporučení. Pokud má žák se speciálními vzdělávacími potřebami přiznaná podpůrná opatření, je škola povinná zajistit a poskytovat žákovi přiznanou podporu dle doporučení ŠPZ. Stát již garantuje financování přiznané podpory v plné výši z veřejných rozpočtů.

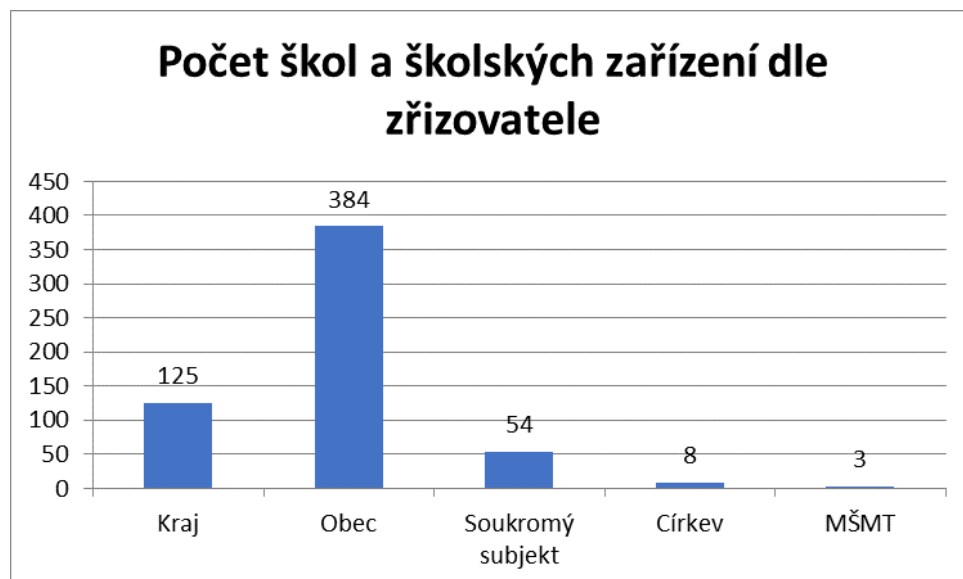
Podpůrná opatření nabízejí různé druhy a možnosti, jak žákům poskytovat potřebnou podporu, a to například pomocí poradenské pomoci, úpravy obsahu, výstupu a hodnocení, forem a metod vzdělávání, individuálního vzdělávacího plánu, personální podporou aj.

V rámci novely vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve znění pozdějších předpisů, která je účinná od 1. 1. 2020, je pozměněn postup ŠPZ při zpracování doporučení a rovněž náhled na individuální vzdělávací plán IVP. Dále je specifikována oblast organizace vzdělávání žáků s přiznanými vzdělávacími podpůrnými opatřeními, novela pozměňuje zařazování žáků se SVP do třídy, oddělení nebo studijní skupiny zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona. Novelou jsou také upřesněna pravidla využívání podpůrných opatření na základě poznatků z praktického fungování systému, rovněž došlo ke snížení administrativní zátěže ŠPZ a také ke zvýšení kvality vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

2.4 VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVA V JIHOČESKÉM KRAJI

Tato kapitola vychází z dat rejstříku škol a školských zařízení v Jihočeském kraji. V JČK jsou dostupné všechny stupně vzdělávání, zřizovatelské kompetence vykonává kraj, město, církev, soukromý subjekt či MŠMT. Krajem je zřízeno 125 organizací, 384 městy, 54 soukromými subjekty, 8 církví a MŠMT zřizuje celkem 3 školy a školská zařízení.

Graf 2 Počet škol a školských zařízení dle zřizovatele (všechny stupně vzdělání)

Zdroj: MŠMT

Zároveň je v Jihočeském kraji dostupné terciární vzdělávání, a to na těchto vysokých školách:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, veřejná
- Vysoká škola technická a ekonomická (České Budějovice), veřejná
- Vysoká škola evropských a regionálních studií (České Budějovice), soukromá
- Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku (FAMO), soukromá
- Vysoká škola ekonomická v Praze – Fakulta managementu v Jindřichově Hradci, veřejná

Tabulka 3 Školy a školská zařízení v JČK

Škola/školské zařízení	Počet škol a školských zařízení							
	podle okresů							
	Celkem	Č. Budějovice	Č. Krumlov	J. Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
Mateřská škola	362	102	36	46	35	66	33	44
Základní škola	265	68	33	42	24	28	26	44
Základní umělecká škola	37	14	4	3	2	6	4	4
Střední škola, konzervatoř	90	31	5	13	10	4	12	15
Vyšší odborná škola	16	5	0	0	4	1	3	3
Jazyková škola (s právem státní jazykové zkoušky)	11	6	0	1	1	0	1	2
Dům dětí a mládeže, stanice zájmových činností	12	4	1	1	1	2	2	1
Školní družina, školní klub	250	61	32	41	23	28	25	40
Dětský domov, diagnostický ústav, výchovný ústav, středisko výchovné péče	11	3	1	1	2	2	1	1
Pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum	7	6	0	0	0	0	1	0
Domov mládeže, internát	45	15	3	5	4	3	7	8
Školní jídelna, výdejna, vývařovna	456	137	49	68	46	42	51	63
Ostatní	7	4	0	0	1	0	0	2
Celkem*	1569	456	164	221	153	182	166	227

Zdroj: <https://www.kraj-jihocesky.cz/skoly-a-skolska-zarizeni>

* Nejedná se o počet právnických osob; jedna právnická osoba může obsahovat více součástí (např. školní družina a školní klub při ZŠ).

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ V JIHOČESKÉM KRAJI

Dle Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji za rok 2018/2019 probíhá vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných především ve školách hlavního vzdělávacího proudu s uplatněním podpůrných opatření.

Ve školním roce **2018/2019** bylo integrováno ve všech druzích škol hlavního vzdělávacího proudu celkem **4 064 dětí a žáků s různým znevýhodněním** – s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, s vadami řeči, vývojovými poruchami učení, vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Oproti tomu ve školním roce **2019/2020** je evidováno celkem **4 657 žáků**, což představuje nárůst **o 593 žáků** s různým znevýhodněním.

V mateřských školách bylo integrováno nejvíce dětí s vadami řeči, v základních a středních školách pak nejvíce žáků s vývojovými poruchami učení a chování. V mnoha případech byli žáci vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů. Za poslední tři roky se zvýšil počet dětí a žáků s těžkým postižením integrovaných v běžných školách s podporou pedagogické asistence ve třídě.

Tabulka níže ukazuje, že nejvyšší nárůst v rámci předškolního vzdělávání byl zaznamenán v počtu dětí s vadami řeči. Ve školním roce 2017/2018 bylo evidováno **48 žáků**, v posledním sledovaném období se jedná o **120 žáků**, což činí nárůst o 250 %. V rámci základního vzdělávání je patrný nejvyšší nárůst u vývojových poruch učení a chování, z původních 1 843 žáků je v roce 2019/2020 evidováno **2 871 žáků**. Kategorie „vývojové poruchy učení a chování“ je nejvíce zastoupena také ve středoškolském vzdělávání.

Tabulka 4 Počet dětí a žáků se zdravotním postižením vzdělávajících se v běžných třídách

Druh postižení	MŠ			ZŠ			SŠ		
	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Mentální	28	36	45	129	155	189	154	76	84
Sluchové	10	9	5	70	58	58	20	24	26
Zrakové	9	6	5	37	38	41	11	15	12
S vadami řeči	48	90	120	193	253	340	7	13	12
Tělesné	13	17	18	50	41	44	17	20	20
Autismus	31	30	29	102	115	135	25	34	33
Vývojové poruchy učení a chování	37	48	38	1 843	2 474	2 871	347	290	363
S více vadami	18	22	19	173	173	127	20	27	23
Celkem	194	258	279	2 597	3 307	3 805	601	499	573

Zdroj: MŠMT

Jak vyplývá z tabulky níže, počet dětí a žáků se zdravotním postižením vzdělávajících se v běžných třídách stále roste (patrná výrazná změna mezi školními roky 2016/2017 a 2017/2018). Vývoj dokazuje, že v rámci MŠ došlo k nárůstu dětí a žáků se zdravotním postižením o **119**, na úrovni ZŠ vzrostl počet o **2 174**. Na středních školách byl nárůst nejmenší, a to o **102** žáků.

Tabulka 5 Počet dětí a žáků se zdravotním postižením v běžných třídách

Druh školy	Počet dětí a žáků						
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
MŠ	139	116	153	169	194	258	279
% z celkového počtu dětí MŠ	0,59	0,49	0,65	0,73	0,83	1,12	1,23
ZŠ	1 133	1 244	1 347	1 502	2 598	3 307	3 805
% z celkového počtu žáků ZŠ	2,23	2,36	2,49	2,7	4,67	5,80	6,74
SŠ	397	347	391	338	601	499	573
% z celkového počtu žáků SŠ	1,44	1,29	1,48	1,3	2,31	1,93	2,18

Zdroj: MŠMT

Předškolní vzdělávání žáků s těžkým zdravotním postižením zajišťují v JČK speciální mateřské školy. Počet dětí ve speciálních mateřských školách se oproti minulému období snížil, avšak současný stav mateřských škol speciálních je dostačující.

Primární vzdělávání žáků s mentálním postižením probíhá ve školách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona. Tyto školy jsou dopravně dostupné po celém území JČK. Žáci s lehkým mentálním postižením jsou nyní přednostně vzděláváni v hlavním vzdělávacím proudu, čímž došlo k mírnému poklesu těchto žáků ve školách zřízených speciálně pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Školy, ve kterých se počet žáků výrazně snížil, budou redukovány, případně po dohodě s příslušnou obcí bude JČK navrhovat vznik speciálních tříd při základních školách běžného typu.

Vzdělávání žáků s těžkými vadami řeči zajišťuje v JČK základní škola logopedická, žáci s těžkým sluchovým postižením se vzdělávají ve škole pro žáky se sluchovým postižením. Vzdělávání žáků s těžkým tělesným postižením a více vadami poskytují speciální školy pro tyto žáky. Všechny tři typy škol jsou dlouhodobě dostatečně naplněné a jejich nabídku je nutné zachovat i do budoucna.

Nabídka studijních oborů středního vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením je zachována v praktických školách jednoletých, dvouletých a odborných učilištích, nabídka škol je vyhovující.

Tabulka 6 Vývoj počtu dětí a žáků ve „speciálních školách“ všech zřizovatelů (kromě MŠMT)

Škola	Školní rok				
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
MŠ pro děti se spec. vzděl. potřebami	170	175	177	176	172
ZŠ pro žáky se spec. vzděl. potřebami	1 236	1 183	1 133	1 090	1 057

Zdroj: VZ o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji

PÉČE O NADANÉ ŽÁKY

Ve školním roce 2018/2019 bylo v základních školách všech zřizovatelů diagnostikováno a podle individuálního vzdělávacího plánu vzděláváno **82 mimořádně nadaných žáků**, tedy o 3 méně než v předchozím školním roce. Z uvedeného počtu se jich 69 vzdělávalo ve třídách 1. až 5. ročníku zřízených pro mimořádně nadané žáky i v běžných třídách v Českých Budějovicích.

V pedagogicko-psychologické poradně JČK působí dva odborní pracovníci, kteří se zabývají diagnostikovaním a poradenstvím v oblasti vzdělávání dětí nadaných.

Na úrovni středních škol se práci s nadanými žáky nadstandardně věnuje Gymnázium, České Budějovice, Česká 64, které získalo jako jediná střední škola v JČK statut Škola spolupracující s Mensou ČR.

ZAŘÍZENÍ ŠKOLNÍHO STRAVOVÁNÍ

Ve školním roce 2018/2019 bylo v JČK provozováno 532 zařízení školního stravování, ve kterých byly zajišťovány školské stravovací služby celkem pro 96 276 dětí, žáků a studentů, což bylo **o 1 319** stravovaných více než v předchozím školním roce.

V současné době v Jihočeském kraji vedle sebe fungují systémově dva programy z MPSV a MŠMT, které řeší problematiku dětí z chudých rodin, jejichž rodiče si nemohou dovolit platit obědy ve školních jídelnách. Programy jsou funkční a doplňují se, oba fungují dobře v tom, že peníze putují přímo školám a školním jídelnám.

1) Operační program MPSV „Potravinová pomoc dětem ve hmotné nouzi v Jihočeském kraji“ poskytuje stravné zdarma dětem z mateřských škol ve věku 3–7 let. Jedná se o děti pocházející ze sociálně a ekonomicky slabých rodin, které se jako společně posuzované osoby z hlediska nároku na příspěvek na živobytí nacházejí ve hmotné nouzi. Program je financován ze zdrojů Fondu evropské pomoci nejchudším osobám FEAD. Finanční prostředky jsou zaslány prostřednictvím krajského úřadu zřizovatelům škol. Jihočeský kraj se do projektu zapojil poprvé ve školním roce 2019/2020. Do projektu se zapojilo 15 škol. Jihočeskému kraji se podařilo získat celkem 895 003 Kč pro 118 dětí. Zatím bylo podpořeno 64 dětí. V Jihočeském kraji projekt řeší Odbor školství, mládeže a tělovýchovy KÚ JČK.

2) Dotační program MŠMT „Podpora školního stravování žáků základních škol“ je určen pro nestátní neziskové organizace (Women for Women a Drab Foundation), které následně zajistí úhradu za školní obědy žákům základních škol, jejichž rodiče nejsou schopni z finančních důvodů tyto obědy platit. Dotační program podporuje hlavně rodiny samoživitelů a rodiny, které se ocitly dlouhodobě v nepříznivé finanční situaci a velice těsně nespĺňují podmínky pro pobírání dávek ve hmotné nouzi. Pomoc potřebným žákům je poskytována prostřednictvím základních škol na základě darovací smlouvy. Tento program navazuje na předešlé programy vyhlášené v letech 2013 – 2018. Ve školním roce 2013/2014 bylo do něj zapojeno 7 škol, podpořeno 24 žáků. Ve školním roce 2014/2015 bylo zapojeno 35 škol, podpořeno 150 žáků. Ve školním roce 2015/2016 počet podpořených škol i žáků opět stoupl, zapojeno bylo 49 škol, podpořeno 282 žáků. Ve školním roce 2016/2017 bylo zapojeno 74 škol, podpořeno 497 žáků. Ve školním roce 2018/2019 bylo v projektu zapojeno 80 škol a podpořeno 566 žáků. Celkem bylo za obědy ve školním roce 2018/2019 uhrazeno 2 299 144 Kč. Počet zapojených škol a podpořených žáků každoročně stoupá. Program MŠMT a neziskových organizací je více individuální, posuzuje konkrétní případy a zkoumá reálnou situaci rodiny žáka.

DOMOVY MLÁDEŽE

Domovy mládeže poskytují ubytování žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol. Internáty poskytují ubytování dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona) a dětem přípravného stupně základní školy speciální. Ubytování ve školním roce 2018/2019 v domovech mládeže (DM) a internátech všech zřizovatelů bylo poskytnuto celkem **4 753 žákům a studentům a 48 cizím osobám**.

V tabulce níže je přehled celkového počtu ubytovaných žáků a studentů (bez cizích osob) ve školním roce 2018/2019 podle typů ubytovacích zařízení a jejich zřizovatelů.

Tabulka 7 Počet ubytovacích zařízení, počty ubytovaných ve školním roce 2018/2019

Zřizovatel	Počet ubytovacích zařízení	Počet ubytovaných
Církev	1 DM – součást školy	75
Obec	1 DM – součást školy	82
Soukromý subjekt	1 samostatný DM	39
Kraj	2 internáty – součásti škol	49
	2 samostatné DM	573
	38 DM – součásti škol	3 935
		4 557

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

Tabulka 8 Počty ubytovaných v DM a internátech zřizovaných krajem – vývojová řada

Okres	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
CB	1 439	1 410	1 446	1 514
CK	148	157	151	141
JH	496	485	497	516
PI	486	479	461	493
PT	231	220	212	230
ST	657	635	637	646
TA	994	1 017	988	1 017
Celkem	4 451	4 403	4 392	4 557

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

Školní rok 2018/2019 byl ve vztahu k internátům a domovům mládeže zřizovaným Jihočeským krajem zaměřen na úpravu kapacit lůžek uvedených v rejstříku škol a školských zařízení. Kapacity těchto zařízení byly zapsány do rejstříku škol a školských zařízení v době, kdy jednotlivá zařízení vznikala. Za uplynulá léta došlo k legislativním změnám v oblasti školské i v předpisech řešících hygienické podmínky pro zařízení poskytující ubytování. Jihočeský kraj, jakožto zřizovatel ubytovacích zařízení, začal tuto problematiku spolu s řediteli subjektů dle možností a platné legislativy řešit. V důsledku těchto kroků nedochází k rozporu mezi nabídkou kapacit, které nelze ve vztahu k předpisům využít. Podařilo se tím zlepšit i hledisko využitelnosti těchto zařízení. Jak ukazuje tabulka výše, jsou počty ubytovaných v jednotlivých okresech stabilní.

ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

DOMY DĚTÍ A MLÁDEŽE

Počet těchto zařízení je v JČK optimální. K 1. 9. 2019 na území JČK působilo 12 samostatných domů dětí a mládeže, z toho 8 zřizovaných krajem, 2 DDM jsou církevní (Salesiánské středisko mládeže České Budějovice, Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Církevní ZŠ České Budějovice), 1 DDM je soukromý (Dětské centrum Arpida České Budějovice) a 1 DDM zřizuje město Týn nad Vltavou. Stávající síť středisek volného času je dostatečná a není nutné ji navyšovat. Zájmové vzdělávání uskutečňované v DDM zahrnuje široké spektrum činností v rámci pravidelné, příležitostné, spontánní, táborové a osvětové činnosti. Prostřednictvím DDM je rovněž zabezpečen stabilní průběh okresních i krajských kol postupových soutěží vyhlašovaných MŠMT.

JČK plně podporuje školská zařízení pro zájmové vzdělávání (SVČ a DDM, které se podílejí na rozvoji nadání žáků, popř. v ZŠ speciální pro činnosti Aktivačních center apod.).

V DDM v Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Jindřichově Hradci a Prachaticích probíhají speciální aktivity pro zdravotně postižené. V ostatních DDM se jedná o aktivity, při kterých jsou zdravotně postižení integrováni jednotlivě.

V Českých Budějovicích je organizován taneční kroužek „BEZ“, který se účastní kromě jiného krajské přehlídky scénického tance. Ve spolupráci se Sdružením pro pomoc mentálně postiženým organizují celokrajskou soutěž Abilympiády. Ostatní zdravotně postižení jsou integrováni v běžných kroužcích.

V Českém Krumlově je k dispozici nabídka volnočasových aktivit v Klubu Úsměv (zahrnuje výlety, tvořivé dílny, plavání, arteterapie, cvičení, poradenství apod.) ve spolupráci s Asociací rodičů a přátel zdravotně postižených. DDM Český Krumlov buduje v rámci IROP bezbariérové multifunkční vzdělávací centrum. V Jindřichově Hradci pravidelně probíhají soutěže Hry usměvavých srdcí určené zdravotně postiženým (atletika, kuželky, páka, stolní tenis aj.). V Prachaticích je v nabídce zájmový útvar Na slovíčko k procvičování vývojových vad řeči. Dále pro zdravotně postižené děti nabízejí keramický kroužek.

V neposlední řadě prostory DDM v několika okresech využívají ke své činnosti i jiné subjekty, které pracují se zdravotně postiženými (např. ČB – Sdružení pro pomoc mentálně postiženým; ČK – Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí, SVP Spirála, Klub Č. Krumlov; PT – logopedická praxe v detašovaném pracovišti ve Vimperku; JH – spolupráce se spolkem SKOK JH – pro hendikepované spoluobčany Hry usměvavých srdcí.; TA – oblastní spolek ČČK Tábor).

Tabulka 9 DDM Jihočeského kraje a speciální aktivity

Organizace (DDM)	Speciální aktivity pro zdravotně postižené	Integrace (počet osob) školní rok 2018/2019	Využití prostor DDM jinými subjekty
DDM Blatná	ne	0	ne
DDM Č. Budějovice	ano	3	ano
DDM Č. Krumlov	ano	7	ano
DDM J. Hradec	ano	11	ano
DDM Písek	ne	0	ne
DDM Prachatice	ano	60	ano
DDM Strakonice	ne	10	ne
DDM Tábor	ne	0	ano
Salesiáni ČB	ne	55	ne
DDM Týn n. Vltavou	ne	26	ne

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

Z tabulky uvedené výše je patrné, které DDM provozují speciální aktivity pro zdravotně postižené jedince, kolik jedinců bylo zhruba místně integrováno ve školním roce 2018/2019 a kde využívají prostory DDM i jiné externí subjekty. Je nutné brát v úvahu, že uvedené počty účastníků jsou pouze orientační, protože v některých případech je diagnóza dítěte se SVP rodiči záměrně neuváděna.

ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍ KLUBY

V ŠD a ŠK je zájmová činnost realizována především příležitostnou či pravidelnou činností a otevřenou nabídkou spontánních činností. V JČK je celkem 253 ŠD, z toho je 223 zřizovaných obcemi, 16 je krajských, 3 církevní a 11 soukromých. V JČK je celkem 41 ŠK, z toho je 32 zřizovaných obcemi, 4 jsou krajské, 3 církevní a 2 soukromé. ŠD a ŠK plní také významnou úlohu při přípravě žáka na vyučování. V souladu se Strategií dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení v rámci DZ ČR bude v ŠD a ŠK umožněno navyšování kapacit podle potřeby s ohledem na kapacity základních škol v dané oblasti.

Nezastupitelnou roli v oblasti zájmového vzdělávání, tělovýchovy a sportu plní rovněž další organizace (např. nestátní neziskové organizace pracující s dětmi a mládeží), které nabízejí celou řadu nejrozmanitějších aktivit v této oblasti a zaslouží si proto rovněž podporu ze strany JČK (formou dotačních programů, příspěvků a darů spojených s těmito aktivitami).

ÚSTAVNÍ A OCHRANNÁ VÝCHOVA A PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ PÉČE

Ústavní a ochrannou výchovu v JČK zajišťuje k 1. 9. 2019 kromě soustavy devíti dětských domovů (z toho je 7 zřizovaných krajem, 1 zřizovaný MŠMT a 1 zařízení je soukromé) i Diagnostický ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna Homole a Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna

Jindřichův Hradec. Dětské domovy jsou již téměř kompletně přebudovány z DD internátního typu na DD typu rodinného. Některé rodinné skupiny jsou umístěny v samostatných bytových jednotkách mimo DD, což napomáhá k lepšímu zapojení dětí do společnosti. Kapacita DD byla navýšena u jednoho zařízení o 3 lůžka (k 1. 10. 2018), celková kapacita DD v JČK je 282 lůžek. JČK bude nadále reagovat na změny požadavků na umístění dětí v souladu s aktuálními potřebami s ohledem na zájem dětí a využití budov v majetku JČK.

Preventivně výchovná péče působí na děti a jejich rodinu a může pomoci v situacích, kdy je ohrožen zdravý vývoj, a jsou omezené vzdělávací možnosti. Hlavním cílem preventivně výchovné péče je v resortu školství zefektivnění činnosti sítě školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče a vytvoření moderního, odborného a dostupného systému s důrazem na kvalitu a profesionalitu poskytované péče o klienty. V rámci JČK se projevuje snaha o zajištění preventivně výchovné péče, zajišťují ji především metodici prevence, kteří jsou zaměstnanci pedagogicko-psychologické poradny.

PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Prevence rizikového chování představuje soubor aktivit, které přispívají ke snížení rizikových jevů. K rizikovým projevům chování dětí a mládeže patří zejména záškoláctví, šikana, násilí, divácké násilí, kriminalita, delikvence, vandalismus, závislost na politickém a náboženském extremismu, rasismus, xenofobie, užívání návykových látek, chování zvyšující rizika onemocnění HIV/AIDS a dalšími nemocemi šířícími se krevní cestou, poruchy příjmu potravy, netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling).

JČK reaguje na měnící se trendy v oblasti rizikového chování a zaměřuje se zejména na specifickou primární prevenci (SPP), jež cílí zejména na rizikovou populaci, u které lze v případě absence aktivit očekávat rizikový vývoj. Programy SPP se tedy explicitně zaměřují na určitou cílovou skupinu a snaží se hledat způsoby, jak předcházet vzniku a rozvoji rizikového chování. Základním principem prevence rizikového chování u dětí a mládeže je výchova ke zdravému životnímu stylu, podpora osvojování a rozvoje pozitivního sociálního chování a kompetencí vedoucích k harmonickému rozvoji osobnosti. Zvláštní zřetel by měl být do budoucna nadále kladen na prevenci a nápravu v celé šíři negativních jevů, tj. poruchy chování, primární prevence, šikany, uvolňování napětí v třídních kolektivech, odstraňování agresivity, komunikace mezi dětmi a komunikace mezi dětmi a dospělými. Je nutné rozšířit poradenství i na pedagogické pracovníky, pomoci jim před syndromem vyhoření, se kterým se potýkají čím dál častěji, a pomáhat jim v harmonizaci klimatu pedagogických sborů a tříd.

Aktivity v oblasti prevence rizikového chování realizované školami, školskými zařízeními a NNO v JČK jsou částečně podporované z finančních prostředků MŠMT. JČK je druhým významným poskytovatelem finančních prostředků na realizaci preventivních programů. Ze svého vlastního rozpočtu prostřednictvím dotačního programu Podpora a rozvoj protidrogové politiky v JČK podporuje realizaci preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních. Finanční prostředky jsou určeny výhradně na programy poskytované službami (výhradně NNO) s garancí odborné způsobilosti (tedy certifikované dle Standardů odborné způsobilosti programů školské primární prevence rizikového chování). K 1. 9. 2019 působilo na území JČK šest poskytovatelů služeb s certifikovanými programy primární prevence. Jedná se o celkem 6 programů všeobecné prevence, 2 programy selektivní a 1 program indikované prevence.

Danou problematikou se zabývá Strategie rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování JČK na období 2018 – 2020, jakožto samostatné části Koncepce Oddělení prevence a humanitárních činností 2018-2020. V průběhu roku 2020 pak strategie projde revizí a hodnocením, na jejímž základě bude zpracována nová strategie primární prevence 2020 – 2022.

2.5 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Předškolní vzdělávání je institucionálně zajišťováno mateřskými školami, popřípadě je realizováno v přípravných třídách základních škol. V rámci běžných MŠ jsou pro děti se zdravotním postižením zřizovány také třídy speciální nebo jsou tyto děti integrovány do běžných tříd. Jihočeský kraj je zřizovatelem **8 mateřských škol**, z nichž 7 je speciálních. Většina MŠ je zřizována obcemi, zřizovatelské kompetence dále vykonávají církve, soukromníci a MŠMT.

Po poklesu počtu dětí v mateřských školách vykazovaných v uplynulých letech došlo k mírnému nárůstu. Oproti stavu vykázanému ve školním roce 2018/2019 se počet dětí v běžných MŠ všech zřizovatelů zvýšil o 31 dětí

a představoval **22 885 dětí**. Počet tříd v běžných mateřských školách všech zřizovatelů vzrostl o 5 a představoval 990 tříd. Stejně jako v loňském školním roce vykazuje více než polovina ORP mírný nárůst dětí.

Ve speciálních třídách zřizovaných v rámci běžných MŠ všech zřizovatelů se ve školním roce 2018/2019 vzdělávalo 85 dětí, což je o 19 dětí méně než v roce předchozím. Počet speciálních tříd v běžných MŠ poklesl o jednu třídu, a to o třídu pro děti s logopedickými vadami v rámci ORP Jindřichův Hradec. V počtu dětí se zdravotním postižením vzdělávajících se v běžných třídách došlo meziročně opět k nárůstu, a to o **64 dětí**. V tomto školním roce se v běžných třídách vzdělávalo **258 dětí** se zdravotním postižením.

Tabulka níže popisuje počet dětí v MŠ dle okresů Jihočeského kraje v porovnání s dětmi se SVP za poslední tři školní roky. Celkový počet dětí v MŠ se v posledním uváděném roce mírně snížil, avšak počet dětí se SVP za poslední tři roky stále roste. Také tento fakt dokazuje, jak celková problematika inkluze a rovného vzdělávání nabývá na důležitosti i v rámci předškolního vzdělávání.

Ve školním roce 2019/2020 je nevyšší podíl žáků se SVP v okrese Jindřichův Hradec, nejnižší podíl vykazuje okres Strakonice.

Tabulka 10 Podíl dětí se SVP v MŠ v okresech Jihočeského kraje

MŠ	Školní rok 2017/2018			Školní rok 2018/2019			Školní rok 2019/2020			
	Okresy	Celkem děti MŠ	Děti se SVP	%	Celkem děti MŠ	Děti se SVP	%	Celkem děti MŠ	Děti se SVP	%
ČB		7 304	149	2,04	7 316	173	2,36	7 340	177	2,41
ČK		2 180	40	1,83	2 210	41	1,86	2 206	40	1,81
JH		3 030	122	4,03	3 077	117	3,80	3 074	143	4,65
PI		2 427	62	2,55	2 445	58	2,37	2 406	89	3,70
PT		1 824	49	2,69	1 795	56	3,12	1 776	74	4,17
ST		2 408	24	1,00	2 404	35	1,46	2 417	43	1,78
TA		3 498	40	1,14	3 537	61	1,72	3 513	74	2,11
Celkem		22 671	486	2,14	22 784	541	2,37	22 732	640	2,82

Zdroj: MŠMT

Pozn. Při mapování stavu inkluze v Jihočeském kraji byly identifikovány školy s vyšším počtem dětí s potřebou PO, v analytické části však nejsou konkrétně uvedeny. Identifikace těchto škol slouží pro přípravnou, a především realizační fázi projektu, který právě s těmito školami pracuje (viz kapitola 4 Návrhová část, dílčí cíl (opatření) A.1.1).

PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY PŘI ZŠ

Do předškolního vzdělávání lze také zařadit tzv. přípravné třídy při základní škole. Ty může zřídit obec, svazek obcí, kraj nebo registrovaná církev při základní škole. Ke zřízení je nezbytný souhlas krajského úřadu, církví vydává souhlas ministerstvo.

V Jihočeském kraji byla ve školním roce **2018/2019 otevřena 1 přípravná třída s 10 dětmi, ve školním roce 2019/2020 jsou otevřeny 2 přípravné třídy, které navštěvuje 28 dětí.**

V přípravné třídě se mohou podle současné legislativy vzdělávat děti, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj a kterým byl současně povolen odklad povinné školní docházky. O zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a dále na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Obsah vzdělávání v přípravné třídě je součástí školního vzdělávacího programu. Vzdělávací obsah je stanoven a zpracován podle RVP PV a podle pravidel předškolního vzdělávání.

DĚTSKÉ SKUPINY

Dětské skupiny vznikly v gesci MPSV na základě zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Tato služba poskytuje péči o dítě na nekomerční bázi, je alternativou výchovné a vzdělávací péče poskytované dětem v rámci oficiálního systému předškolního vzdělávání v České republice. Spočívá v poskytování pravidelné péče o dítě od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky. V Jihočeském kraji působí v současné době celkem **51 dětských skupin s kapacitou 600 míst**. Dětské skupiny jsou převážně financovány z prostředků ESF – OP Zaměstnanost.

Tabulka 11 Dětské skupiny v Jihočeském kraji podle okresů

Okres	Počet poskytovatelů	Dětské skupiny	Celková kapacita
Č. Budějovice	15	18	234
Český Krumlov	3	3	32
Písek	5	10	117
Prachatice	5	8	83
Strakonice	5	7	76
Tábor	4	5	58
Celkem	37	51	600

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK (v okrese Jindřichův Hradec nejsou evidovány dětské skupiny)

Na základě několikaleté účinnosti zákona a vyhodnocení fungování dětských skupin je s cílem zvýšení kvality péče o předškolní děti připravena novela zákona, kdy kromě jiných změn (např. financování) bude termín dětská skupina nahrazen názvem jesle. Dále návrh zákona řeší zavedení nového typu malé dětské skupiny „mikrojeslí“, který je zaměřen na nejmladší věkovou skupinu dětí (od 6 měsíců).

2.6 ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2018/2019 probíhala ve všech ročnících základních škol výuka podle školních vzdělávacích programů, jejichž tvorba v jednotlivých školách vycházela z materiálu Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). Rámcový vzdělávací program je doplněn Standardy pro základní vzdělávání, které konkretizují závazné očekávané výstupy z RVP ZV a sjednocují různě nastavené úrovně jednotlivých škol.

Ve školním roce 2018/2019 bylo v JČK **222 ZŠ** zřizovaných obcemi. Plně organizovaných škol bylo **152**, škol s ročníky pouze prvního stupně bylo **70**. Ve všech ZŠ zřizovaných obcemi plnilo povinnou školní docházku v běžných i speciálních třídách **54 569** žáků (z toho ve speciálních třídách **6 žáků**). Je to o 634 žáků více než v předchozím školním roce. Dále bylo v těchto školách evidováno 416 žáků, kteří plnili povinnou školní docházku v zahraničí nebo v zahraniční škole na území ČR. Tento způsob vzdělávání průběžně vykazuje nárůst počtu žáků. Pouze pro 35 žáků zvolili rodiče jiný způsob plnění povinné školní docházky, tzv. individuální vzdělávání, a tito žáci byli v souladu se školským zákonem vzdělávání mimo prostředí základní školy. V běžných třídách ZŠ zřizovaných obcemi bylo 3 266 individuálně integrovaných žáků s různými druhy zdravotního postižení. Nejčastěji se vyskytujícím druhem zdravotního postižení byly vývojové poruchy učení (2 094 žáků) a vývojové poruchy chování (354 žáků), dále následovalo postižení poruchami řeči (253 žáků), více vadami (170), mentální postižení (153 žáků) a autismus (113 žáků).

Ve dvanácti soukromých ZŠ plnilo povinnou školní docházku 784 žáků, z nichž 130 bylo vzděláváno z důvodu zdravotního postižení ve speciálních třídách a 16 jich bylo integrováno ze stejného důvodu v běžných třídách. Ve čtyřech ZŠ zřizovaných církví plnilo povinnou školní docházku 737 žáků, z nich 34 bylo z důvodu zdravotního postižení vzděláváno ve speciálních třídách a 24 jich bylo integrováno v běžných třídách z téhož důvodu. V soukromých a církevních školách počet žáků neustále roste (meziročně o 105); v současné době tyto školy zabezpečují vzdělávání 2,71 % žáků v kraji.

Tabulka 12 Podíl žáků se SVP v ZŠ v okresech Jihočeského kraje

ZŠ	Školní rok 2017/2018			Školní rok 2018/2019			Školní rok 2019/2020		
	Okresy	Celkem žáci ZŠ	Žáci se SVP	%	Celkem žáci ZŠ	Žáci se SVP	%	Celkem žáci ZŠ	Žáci se SVP
ČB	16 588	637	3,84	17 057	974	5,71	17 331	1196	6,90
ČK	5 720	360	6,29	5 743	458	7,97	5 744	619	10,78
JH	7 543	520	6,89	7 541	748	9,92	7 600	859	11,30
PI	6 046	333	5,51	6 108	439	7,19	6 163	506	8,21
PT	4 275	341	7,98	4 350	434	9,98	4 397	482	10,96
ST	6 095	429	7,04	6 179	522	8,45	6 226	615	9,88
TA	8 892	496	5,58	8 590	602	7,01	9 029	746	8,26
Celkem	55 159	3 116	5,65	55 568	4 177	7,52	56 490	5 023	8,89

Zdroj: MŠMT

Pozn. Při mapování stavu inkluze v Jihočeském kraji byly identifikovány školy s vyšším počtem žáků s potřebou PO, v analytické části však nejsou konkrétně uvedeny. Identifikace těchto škol slouží pro přípravnou, a především realizační fázi projektu, který právě s těmito školami pracuje (viz kapitola 4 Návrhová část, dílčí cíl (opatření) A.1.1).

Tabulka výše uvádí celkový počet žáků v základních školách Jihočeského kraje a počet žáků se SVP v posledních třech školních letech. V posledním sledovaném roce stoupl celkový počet žáků ZŠ v porovnání s předešlým rokem o 922 žáků, podíl žáků se SVP je vyšší o 1,37procentního bodu. Ve školním roce 2019/2020 vykazuje nejvyšší podíl žáků okres Jindřichův Hradec, nejnižší českobudějovický okres.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ-CIZINCŮ

Následující tabulka ukazuje počet žáků cizinců na základních školách v Jihočeském kraji. Uvedeny jsou státy s nejpočetnějším zastoupením žáků-cizinců.

Tabulka 13 Počet žáků cizinců na ZŠ v Jihočeském kraji k 30. 9. 2019

Stát	Počet žáků-cizinců celkem	Z toho se SVP
Ukrajina	328	7
Vietnam	289	6
Slovensko	180	14
Bulharsko	39	0
Moldavsko	33	0
Rusko	31	1
Rumunsko	29	1

Zdroj: MŠMT

Celkem je na základních školách ve školním roce 2019/2020 vykázáno **57 559 žáků**, z toho je **1 038 cizinců**. Jedná se o podíl 1,80 %. Vzdělávání žáků-cizinců bude věnována v budoucnosti pozornost, přestože se v současnosti nevyskytují problémy, které by pedagogové dané školy s podporou vzdělávacích institucí nevyřešili.

MŠMT vypisuje pro zabezpečení nadstandardní výuky dětí a žáků-cizinců rozvojové programy (od školního roku 2016/2017 mají přístup k čerpání finančních prostředků z RP i mateřské školy, které poskytují povinné předškolní vzdělání).

Kromě podpory z RP existují pro děti, žáky-cizince i podpůrná opatření z důvodu neznalosti českého jazyka.

MŠMT připravuje od roku 2021 nový systém financování v oblasti vzdělávání dětí, žáků-cizinců, který ovšem předpokládá novelizaci školského zákona – § 20. Nárok na podporu by měl být rozšířen na děti, které se zúčastní povinného předškolního vzdělávání v mateřské škole a na děti a žáky, kteří pobývali déle než 2 roky mimo území ČR.

Odpovědnost za vzdělávání dětí, žáků-cizinců ponese škola, do které dítě, žák dochází. Škola provede diagnostiku, při které bude zjištěn nárok dítěte, žáka na objem jazykové podpory. Dále bude škola provádět intenzivní jazykovou přípravu dítěte, žáka v době běžné výuky (dítě, žák bude uvolněn zčásti nebo zcela z některých předmětů a bude zařazen do skupiny 1–8 dětí, žáků) po dobu max. 10 měsíců.

PŘEDČASNÉ ODCHODY ZE VZDĚLÁVÁNÍ

Následující tabulka uvádí údaje o **předčasných odchodech ze základního vzdělávání**. Počet žáků, kteří ukončili základní školní docházku, se v celkových číslech stále zvyšuje, ačkoliv navyšující tendence není patrná ve všech okresech Jihočeského kraje, což je fakt, který kopíruje demografický vývoj. Zajímavý je nárůst podílu žáků, kteří předčasně ukončili ZŠ mezi školními lety 2017/2018 a 2018/2019, kdy rozdíl činí **3,53procentního bodu**. Naopak mezi lety 2018/2019 a 2019/2020 je zaznamenán mírný pokles o **0,70procentního bodu**.

Tabulka 14 Předčasné odchody ze ZŠ

Okresy	Školní rok 2017/2018			Školní rok 2018/2019			Školní rok 2019/2020		
	Celkem žáci ZŠ ukončili docházku	Ukončili v 7. a 8. třídě	%	Celkem žáci ZŠ ukončili docházku	Ukončili v 7. a 8. třídě	%	Celkem žáci ZŠ ukončili docházku	Ukončili v 7. a 8. třídě	%
ČB	1 138	36	3,16	1 386	106	7,65	1 524	75	4,92
ČK	616	14	2,27	557	34	6,10	509	40	7,86
JH	636	17	2,67	707	36	5,09	705	42	5,96
PI	346	20	5,78	509	27	5,30	581	24	4,13
PT	651	12	1,84	383	26	6,79	400	34	8,50
ST	582	6	1,03	570	27	4,74	617	26	4,21
TA	842	14	1,66	821	40	4,87	815	32	3,93
Celkem	4 811	119	2,47	4 933	296	6,00	5 151	273	5,30

Zdroj: MŠMT

Podíl žáků opakujících 1. ročník ve sledovaných letech jen mírně stoupá (celkově v posledním sledovaném období 0,99 %). Z tohoto nízkého počtu nelze vyvozovat příčiny problému, nicméně je potřeba tento jev sledovat s ohledem na potřebu individualizace vzdělávání. Ve školním roce 2019/2020 je podíl žáků opakujících 1. ročník nejnižší v okrese Strakonice (0,71 %), nejvyšší pak v českokrumlovském okrese (1,48 %).

Tabulka 15 Žáci opakující 1. ročník ZŠ

Okresy	Školní rok 2017/2018			Školní rok 2018/2019			Školní rok 2019/2020		
	Počet žáků v 1. ročníku	Žáci opakující 1. ročník	%	Počet žáků v 1. ročníku	Žáci opakující 1. ročník	%	Počet žáků v 1. ročníku	Žáci opakující 1. ročník	%
ČB	2 057	8	0,39	2 107	11	0,52	2 085	19	0,91
ČK	638	8	1,25	655	7	1,07	610	9	1,48
JH	871	9	1,03	861	14	1,63	826	10	1,21
PI	719	7	0,97	658	10	1,52	701	6	0,86
PT	514	2	0,39	533	6	1,13	519	7	1,35
ST	712	4	0,56	708	7	0,99	701	5	0,71
TA	1 030	6	0,58	983	3	0,31	1 020	8	0,78
Celkem	6 541	44	0,67	6 505	58	0,89	6 462	64	0,99

Zdroj: MŠMT

Tabulka 16 Počet žáků ZŠ v kraji, kteří ukončili PŠD a neobjevili se v evidenci žádné SŠ

Ročník ZŠ	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	
	Počet žáků	Počet žáků	Počet žáků	Počet žáků	
7.	47	16	15	15	Ukončení povinné docházky v nižším ročníku nebo bez stupně vzdělání
8.	231	34	30	30	Ukončení povinné docházky v nižším ročníku nebo bez stupně vzdělání
9.	32	8	8	8	Ukončení povinné docházky v nižším ročníku nebo bez stupně vzdělání
9.	4 529	73	61	60	Ukončení školní docházky na ZŠ základny vzdělání
10.	32	19	19	19	Ukončení školní docházky na ZŠ speciální – základny vzdělání

Zdroj: MŠMT a školská matrika

V tabulce výše jsou strukturovaně uvedeny přehledy počtu žáků ZŠ, kteří ve školním roce 2015/2016 ukončili povinnou školní docházku v základních školách a neobjevili se v evidenci žádné střední školy ani konzervatoře ve školním roce 2016/2017, ani ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019. Údaje poskytl krajům MŠMT, zdrojem byla školská matrika. Z tabulky je patrné, že počet žáků, kteří se po ukončení povinné školní docházky v následujícím školním roce neobjevili v evidenci žádné SŠ, činí **131 žáků** (2,71 %). Významné je zjištění, že žáci se vracejí do vzdělávacího systému ještě v následujícím školním roce (zde 2017/2018), v dalších letech už je pravděpodobnost návratu ke vzdělávání mizivá.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MAP

V době zpracování koncepce byly k dispozici podklady z Dotazníkového šetření rovných příležitostí od 14 (z celkových 17) realizátorů MAP v Jihočeském kraji. Obdržené soubory byly vypracovány v rozličné podobě s mimořádně vysokou mírou individuálního přístupu v každém ORP, a to nejen co se týká různorodosti vlastních sbíraných údajů, ale i rozličných časových horizontů, k nimž se tyto údaje váží, i velice rozdílných metodik způsobu sběru a interpretace vyhodnocených dat. Jejich vzájemné, korektně provedené porovnání je tudíž prakticky neproveditelné. Je to ve velké míře způsobeno tím, že samotná příprava i vyhodnocení sociologických dotazníků je složitou vědní disciplínou a většina realizátorů MAP nedisponuje odborníky v této oblasti. V koncepci jsme se alespoň pokusili shrnout některé možné závěry.

Vzhledem ke skutečnosti, že u většiny dotazníků nebyla odlišena data za MŠ a ZŠ, nelze provést interpretaci samostatných výsledků za MŠ (z důvodu nepřijatelně vysoké míry nereprezentativnosti, s výjimkami nákladovosti studia a kroužků).

NÁKLADOVOST VZDĚLÁVÁNÍ PRO ZÁKONNÉ ZÁSTUPCE

Na základě velmi nejasné interpretace obsahu náplně této otázky se získané podklady k výši finanční sumy velice liší. Po očištění od extrémů lze prohlásit, že odhadované průměrné náklady na vzdělání ze strany zákonných zástupců dítěte se pohybují okolo tisícikoruny ročně. V ORP Písek do této sumy zanesli veškeré náklady spojené se školní docházkou (vč. např. lyžařského výcviku apod.), tudíž se zde průměrné roční náklady vyšplhaly na extrémních 28 000 Kč. Druhým nejvyšším zjištěným výkyvem byly roční náklady 3 500 Kč v ORP Tábor, kde jsou definovány jako náklady, které zahrnují veškeré náklady navíc kromě stravování, družiny, školního klubu, doučování (např. vybavení při vstupu do 1. ročníku, lyžařské výcviky, výlety, exkurze, učebnice...).

Zvláštností je zjištění, že nákladovost vstupu do MŠ dle vyhodnocených dotazníků asi dvojnásobně převyšuje náklady spojené se vstupem do ZŠ. Nedokážeme určit, co více odpovídá realitě, ale často se např. stává, že při vstupu do ZŠ mohou děti obdržet řadu pomůcek hrazených z jiných finančních zdrojů. Každopádně míra tohoto financování se na jednotlivých školách značně liší. Některé ZŠ v Jihočeském kraji poskytují zdarma veškeré učebnice, pracovní sešity a většinu pomůcek. Nákladovost vzdělávání pro rodiče žáků je tedy minimální (např. návštěva divadelního představení, fotografování apod.). Roční odhad nákladů je tak asi 300 Kč.

Nákladovost v jiných základních školách neposkytujících tyto výhody ale může být výrazně vyšší, zároveň je velmi obtížné tyto náklady odhadnout, tudíž další dodatečné náklady na pracovní sešity, pomůcky, divadelní představení, výtvarné potřeby apod. jsou přibližně dalších až 1 000 Kč na rok. Nákladovost však i výrazně navyšují kurzy, které jsou organizovány pro žáky (především druhého stupně) v průběhu školního roku.

DOUČOVÁNÍ

Doučování ZŠ poskytují v drtivé většině případů zcela zdarma, tak tomu je přibližně v polovině ORP. Nicméně bylo zjištěno, že zejména v ORP J. Hradec a Strakonice je doučování u většiny tamních škol zpoplatněno, tudíž v těchto lokalitách průměrně 1 hodina doučování stojí okolo 50 Kč. V ORP Strakonice školy zdarma poskytují jen asi třetinu doučování s extrémem poplatku za 1 hod. doučování převyšujícím 250 Kč.

ŠKOLNÍ DRUŽINY

Byť je družina zákonem definovaná jako školská služba poskytovaná za úplatu, na mnoha školách v JČK je tato služba poskytována zdarma, popřípadě je za ni účtován jen symbolický poplatek 20 či 30 Kč měsíčně. Nejčastěji je za ni vyžadován poplatek okolo 100 Kč měsíčně. Zjištěným maximem je 300 Kč na měsíc na jedné škole v ORP Písek.

KROUŽKY

Ceny jednotlivých kroužků se výrazněji liší dle zaměření, kdy je ovlivňují např. náklady na materiál či požadavky na speciální vybavení. Obecně lze konstatovat, že jejich cena osciluje okolo 500 Kč ročně. Tyto aktivity jsou nezdídkou poskytovány školami bez nároku na úplatu. Tak tomu je přibližně v polovině případů. Výjimkami jsou

ORP Vodňany, kde na tuto otázku odpověděly $\frac{1}{3}$ místních škol, jež všechny kroužky poskytují zcela zdarma. Obdobná situace je v ORP Trhové Sviny, kde kroužky zdarma poskytuje 75 % škol. Na druhou stranu v ORP Strakonice je průměrná roční cena kroužku asi 1 000 Kč a zdarma je poskytuje jen 20 % škol.

Obecně lze na základě údajů, jimiž disponujeme, vyzorovat vyšší nákladovost kroužků v MŠ, která nejčastěji dosahuje asi dvojnásobku jejich nákladů v ZŠ (kroužky v MŠ jsou zdarma poskytovány jen výjimečně).

STRAVOVÁNÍ

V průměru 55 % škol zjišťuje počet žáků nestravujících se ve školní jídelně. Kolem této hodnoty se pohybuje většina ORP, i zde ale nacházíme větší regionální rozdíly. Nejméně škol zjišťujících tyto informace se nachází v ORP Blatná (25 %) a ORP Vodňany (33 %), nejvíce škol tyto skutečnosti zjišťuje v ORP Vimperk (91 %).

ABSENCE

Průměrný počet zameškaných omluvených hodin na ZŠ dle dostupných dat dosáhl za poslední tři sledované školní roky v průměru asi 80 hod. na jednoho žáka. Výraznější odklon od průměru je pozorován v ORP Trhové Sviny s průměrnými 50 hodinami omluvené absence.

Neomluvená absence se v JČK vyskytuje jen sporadicky, v průměru dosahuje asi jen 0,5 hod za školní rok na 1 žáka.

SNÍŽENÉ ZNÁMKY Z CHOVÁNÍ

Snížené známky z chování jsou čistě marginální záležitostí. Podíl žáků, jimž byly uděleny, v kraji zpravidla dosahuje řádově setin až desetin procenta.

2.7 STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Střední vzdělávání v souladu se školským zákonem rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání, důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Střední vzdělávání dále vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.

Střední školy poskytují tři stupně středního vzdělání. Vláda svým nařízením č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání stanoví obory, v nichž lze těchto stupňů dosáhnout.

- Střední vzdělání (bez výučního listu a maturitní zkoušky) získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání
- Střední vzdělání s výučním listem získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia¹ pro získání středního vzdělání s výučním listem
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu čtyřletého, šestiletého nebo osmiletého gymnázia

¹ Zkrácené studium v délce 1–2 let pro získání: středního vzdělání s výučním listem – pro uchazeče, kteří již mají maturitní zkoušku nebo výuční list v jiném oboru vzdělání; středního vzdělání s maturitní zkouškou – pro uchazeče, kteří již mají maturitní zkoušku v jiném oboru vzdělání

Stupňů středního vzdělání lze dosáhnout i v jiné než denní formě vzdělávání – večerní, dálkové, distanční, kombinované. Délka jiné formy vzdělávání je nejvýše o 1 rok delší než doba vzdělávání v denní formě.

Tabulka níže popisuje podíly a počty žáků na středních školách v Jihočeském kraji dle okresů. V posledním sledovaném školním roce zaznamenal nejvyšší podíl žáků se SVP okres Jindřichův Hradec, nejnižší podíl vykazuje okres Český Krumlov. Mezi školními roky 2018/2019 a 2019/2020 došlo k nepatrnému nárůstu podílu žáků se SVP o 0,27procentního bodu.

Tabulka 17 Podíl žáků se SVP v SŠ v okresech Jihočeského kraje

SŠ	Školní rok 2017/2018			Školní rok 2018/2019			Školní rok 2019/2020			
	Okresy	Celkem žáci SŠ	Žáci se SVP	%	Celkem žáci SŠ	Žáci se SVP	%	Celkem žáci SŠ	Žáci se SVP	%
ČB		9 919	259	2,61	10 039	273	2,72	10 225	311	3,04
ČK		1 522	10	0,66	1 519	24	1,58	1 555	30	1,93
JH		2 987	118	3,95	2 885	129	4,47	2 947	150	5,09
PI		2 756	128	4,64	2 739	111	4,05	2 749	101	3,67
PT		973	48	4,93	999	43	4,30	983	44	4,48
ST		3 034	134	4,42	3 035	112	3,69	3 051	106	3,47
TA		4 602	215	4,67	4 698	160	3,41	4 752	192	4,04
Celkem		25 793	912	3,54	25 914	852	3,29	26 262	934	3,56

Zdroj: MŠMT

Pozn. Při mapování stavu inkluze v Jihočeském kraji byly identifikovány školy s vyšším počtem žáků s potřebou PO, v analytické části však nejsou konkrétně uvedeny. Identifikace těchto škol slouží pro přípravnou, a především realizační fázi projektu, který právě s těmito školami pracuje (viz kapitola 4 Návrhová část, dílčí cíl (opatření) A.1.1).

V této kapitole uvádíme rovněž závěry ze **Zprávy z mapování stavu inkluzivního vzdělávání na SŠ a VOŠ v Jihočeském kraji**, kterou zpracovala garantka inkluze projektu P-KAP PhDr. Olga Vaněčková.

Při zpracování krajské zprávy se vyšlo z mapování na všech školách navštívených v období od začátku mapování do června 2018. Bylo osloveno 38 škol (40 % škol v rámci kraje) s téměř čtrnácti tisíci žáky.

Tabulka 18 Typy speciálních vzdělávacích potřeb žáků oslovených škol

Počet žáků celkem	13 694	Abs.	%
Z toho žáci	Cizinci	151	1,10
	Kulturně a sociálně znevýhodnění	49	0,36
	Nadaní	19	0,14
	S SPU*	533	3,89
	S poruchami chování	42	0,31
	S PAS**	23	0,17
	Se smyslovými vadami	34	0,25
	S LMP***	170	1,24
	S fyzickým postižením	22	0,16
	S kombinovanými vadami	5	0,04
	Jiné	32	0,23

*specifické poruchy učení a chování

**poruchy autistického spektra

***lehké mentální postižení

Nejednalo se o kvantitativní šetření, ale kvalitativní rozbor v oblasti inkluze ve vzdělávání. Hlavní metodou sběru dat byly polostrukturované individuální rozhovory. Rozhovory byly realizovány se zástupcem vedení školy,

učitelem, pracovníkem školního poradenského pracoviště a žákem nebo jeho zákonným zástupcem. Mapování zjišťovalo vnímání a pojetí inkluze, zkušenosti s prací se znevýhodněnými a nadanými žáky, zkušenosti s poskytováním poradenských služeb, vývoj inkluze v návaznosti na vyhlášku č. 27/2016 Sb., popř. další zjištění.

Zajímavá zjištění vyplynula z odpovědí na dotaz „**Co je třeba udělat pro úspěšnou realizaci inkluze?**“ Odpovědi mnohdy korespondují se závěry, ke kterým dospěl na svých jednáních Pracovní tým Inkluze:

- Vytvářet pro společné vzdělávání vhodné podmínky ve škole i společnosti
- Podporovat dostatečnou přípravu pedagogických pracovníků, adekvátně je odměňovat
- Snížit administrativní zátěž učitele
- Snížit počty žáků ve třídách, umožnit více dělit do skupin
- Posílit školní poradenská pracoviště, zajistit podporu psychologa či speciálního pedagoga
- Zajistit větší kontakt s odborníky, kteří budou poskytovat průběžnou metodickou podporu
- Dostatek kvalifikovaných asistentů a jejich adekvátní finanční hodnocení, na učebních oborech najít vhodné řešení asistence pro oblast praxe
- Začlenění odvíjet od schopnosti žáka daný obor zvládnout, např. na střední škole, kde jsou důležité především odborné předměty
- Dostávat včas informace o dítěti, které přijde, aby se mohli pracovníci školy na žáka se SVP dobře připravit, dostávat aktuální informace
- Zvažovat možnosti a míru inkluze, aby to nepoškozovalo ostatní žáky
- Stále využívat systém speciálních škol pro závažnější či kombinovaná postižení
- Více se učit ze zkušeností z jiných zemí
- Inkluze by měla probíhat tak, aby se všichni cítili dobře

Součástí zprávy byla rovněž doporučení, která vycházela z toho, jakou představu si garant inkluze vytvořil o stavu inkluze ve škole. Kromě závěrů pro vedení škol, pracovníky a zaměstnance škol jsou doporučení určena také ŠPZ a zřizovateli (decizní sféře).

Doporučení zřizovateli/decizní sféře:

- Podporovat zajištění bezbariérovosti všech škol (např. v historických budovách, tam, kde je škola v nájmu apod.)
- Podporovat a nabízet možnosti dalšího vzdělávání v oblasti inkluze, organizovat setkávání pedagogů, výměny zkušeností atd.
- Posilovat metodickou podporu PPP a SPC směrem ke školám
- Systematicky podporovat školy v kraji při řešení problematiky sociálně a kulturně znevýhodněných žáků a cizinců

PŘEDČASNÉ ODCHODY ZE VZDĚLÁVÁNÍ

Z tabulky níže je patrné, že počet žáků s neukončeným středoškolským vzděláním, který opakovaně vstupuje do 1. ročníku střední školy, je v posledních letech stabilní – u maturitních oborů na úrovni cca 120 žáků, u učebních oborů cca 190 žáků.

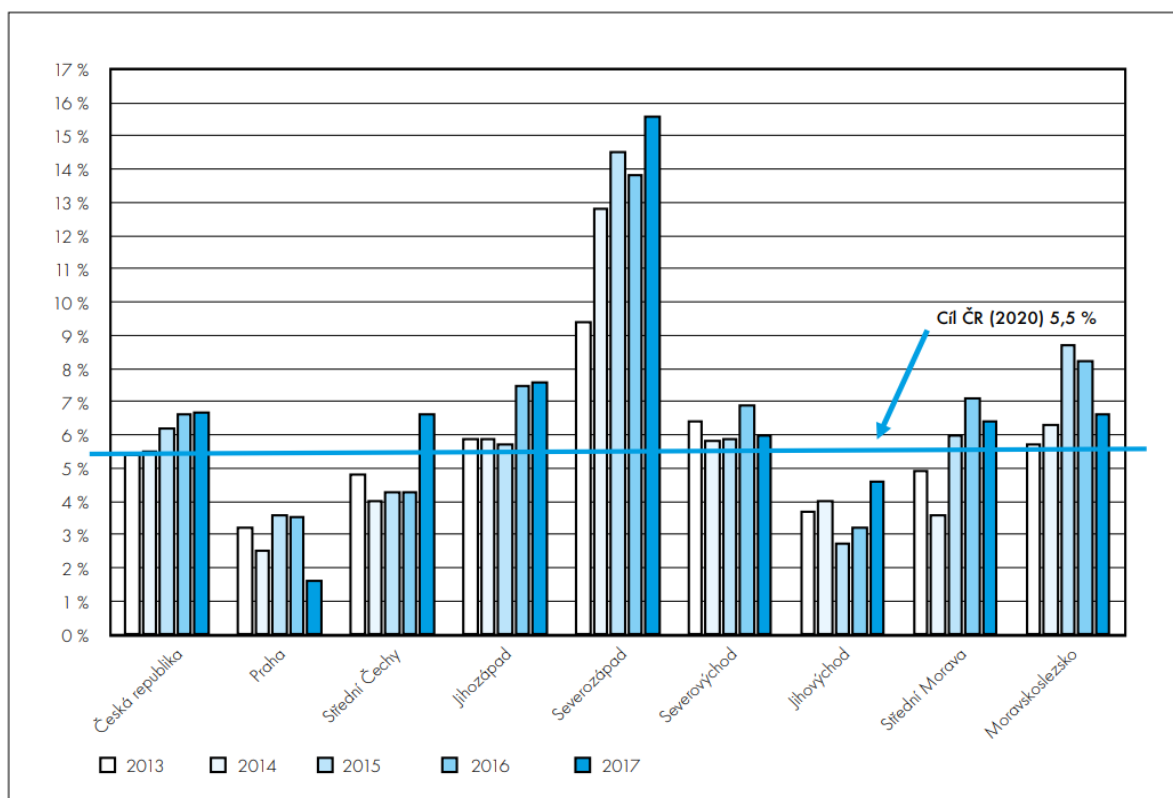
Tabulka 19 Žáci 1. ročníku SŠ podle předchozího působiště

Školní rok	2017/2018		2018/2019		2019/2020	
	4leté s mat. zkouš.	2–3leté s výuč. listem	4leté s mat. zkouš.	2–3leté s výuč. listem	4leté s mat. zkouš.	2–3leté s výuč. listem
S neukončeným SŠ vzděláním	127	188	109	192	128	178
Ihned po ukončení vzděl. s výuč. listem	8	50	4	43	5	54
Ihned po ukončení střed. vzdělání	3	4	3	10	1	2
Ihned po ukončení střed. vzděl. s mat. zk.	7	7	4	11	3	5
Odjinud	35	95	31	54	20	30

Za zmínku stojí také skupina žáků "odjinud", kteří v předchozím školním roce nebyli žáky žádné základní nebo střední školy. Při porovnání s daty o žácích, kteří ukončili PŠD na ZŠ a následně nenastoupili do SŠ (cca 20 žáků se vrací po vynechaném školním roce), je patrné, že v této skupině žáků jsou zejména ti, kteří opustili středoškolské vzdělání před dvěma a více školními roky (úspěšně ukončené i neukončené).

Co se týká předčasných odchodů žáků ze vzdělávání, ukazují statistiky, že Jihočeský kraj má podprůměrný podíl předčasných odchodů ze vzdělávání. NUTS 2 Jihozápad sice dosahoval cíle ČR (5,5 %; definován jako Podíl osob ve věku 18–24 let, které dosáhly vzdělání maximálně úrovně ISCED 2 a nejsou v procesu formálního vzdělávání a odborné přípravy), ale v letech 2016 a 2017 došlo k nárůstu odchodů ze vzdělávání.

Graf 3 Předčasné odchody ze středního vzdělávání v České republice dle NUTS 2

Zdroj: ČŠI

DOPORUČENÍ K ÚPRAVĚ PODMÍNEK PŘI PŘIJÍMÁNÍ A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2018/2019 vydala PPP dvojnásobný počet doporučení u SPUCH oproti předcházejícím dvěma školním rokům.

Tabulka 20 Klienti pedagogicko-psychologické poradny s vydaným doporučením ve školním roce 2018/2019

		Klienti s vydaným doporučením	
		Celkem	z toho SPUCH *
Doporučení k maturitní zkoušce	ze SŠ	113	111
	z konzervatoře	0	0
Doporučení k závěrečné zk. ze SŠ		11	10
Doporučení k přijímacímu řízení	na SŠ	177	167
	na konzervatoř	0	0
	na VOŠ	0	0

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

**Uvádějí se klienti se specifickými poruchami učení a chování.*

Došlo k významnému navýšení klientů se SPUCH, kterým bylo vydáno doporučení k přijímacímu řízení na SŠ v období 2017/2018 (114) oproti předchozímu školnímu roku (28).

Ve školním roce 2016/2017 až 2018/2019 nebylo vydáno ze strany PPP ani SPC žádné doporučení k absolutoriu z konzervatoře či VOŠ.

Tabulka 21 Klienti SPC, kterým bylo ve školním roce 2018/2019 vydáno doporučení k úpravě podmínek

			Klienti s vydaným doporučením k úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání pro žáky se SVP								
			celkem	(ze sloupce "celkem")							
				mentálně postižení	sluchově postižení	zrakově postižení	s vadami řeči	tělesně postižení	s více vadami	s PAS	ostatní
Doporučení k maturitní zkoušce	z běžných tříd	střední školy	19	0	4	2	2	6	1	4	0
		konzervatoře	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ze speciálních tříd a škol	střední školy	1	0	0	1	0	0	0	0	0
		konzervatoře	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doporučení k závěrečné zkoušce		z běžných tříd SŠ	4	1	0	0	1	0	0	2	0
		ze spec. tříd a škol SŠ	2	0	0	0	0	0	0	2	0
Doporučení k přijímacímu řízení	do běžných tříd	střední školy	17	0	1	3	1	6	1	5	0
		konzervatoře	1	0	0	1	0	0	0	0	0
		VOŠ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem			44	1	5	7	4	12	2	13	0

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

Za školní roky 2016/2017 až 2018/2019 vydalo nejvíce doporučení SPC Riegrova ČB (56), SPC Týn nad Vltavou (49) a SPC Arpida (33). Jednalo se o doporučení klientům se sluchovým postižením (51), s vadami řeči (41), s PAS (35) a tělesně postiženým (34). Jedno doporučení k absolutoriu z běžné třídy VOŠ bylo vydáno v roce 2017/2018 žákovi se zrakovým postižením.

Ve školním roce 2017/2018 došlo k 70% nárůstu klientů se sluchovým postižením oproti roku 2016/2017 v SPC Riegrova ČB. Ve stejném období bylo vydáno doporučení několikanásobně více klientům s vadami řeči v SPC Týn nad Vltavou.

Rozdíl ve vykazovaných hodnotách může být zapříčiněn vysokou variabilitou zastoupení žáků s daným postižením v odpovídajících ročních ZŠ a SŠ v jednotlivých školních letech.

Doporučení k přijímacímu řízení do speciálních tříd a škol nebylo ve školním roce 2018/2019 vydáno žádné. V předcházejících letech představovalo jednotky žáků, konkrétně 7 žáků v období 2017/2018 a 9 žáků v období 2016/2017 (tělesné a sluchové postižení).

Počet vydaných doporučení žákům s mentálním postižením, se zrakovým postižením, s tělesným postižením, s více vadami a s PAS byl v letech 2016/2017 – 2018/2019 konstantní.

ÚSPĚŠNOST ŽÁKŮ U MATURITNÍCH ZKOUŠEK

Celková průměrná úspěšnost u maturitních zkoušek (MZ), kterou dle podkladových dat v jarním termínu roku 2019 v Jihočeském kraji skládalo 3 545 žáků, dosáhla za všechny oborové skupiny ve sledovaných předmětech

(český jazyk a literatura, matematika, cizí jazyk) 85,9 %. Žáci byli nejméně úspěšní v oblasti cizí jazyk (90,3 %), do níž se zapojilo 2 564 z nich. Horší výsledky přinesly části český jazyk a literatura (83,8 %), do které byli zapojeni všichni maturanti, a matematika (82,3 %), kterou skládalo 957 maturantů.

Skupiny oborů M + L – střední vzdělání s maturitní zkouškou

V rámci SOŠ byli z celkového pohledu žáci nejméně úspěšní u MZ z cizího jazyka – úspěšnost 87,8 %. Nejméně úspěšní byli žáci u MZ z matematiky – úspěšnost 73,8 %. Úspěšnost žáků u MZ z českého jazyka a literatury byla 78,9 %.

V případě MZ z českého jazyka a literatury byla zaznamenána nejnižší úspěšnost u oborových skupin 53 Zdravotnictví (67,0 %) a 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (56,9 %). V případě MZ z matematiky byla zaznamenána nejnižší úspěšnost u oborových skupin 41 Zemědělství a lesnictví (67,7 %) a 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (55,3 %). V případě MZ z cizího jazyka byla zaznamenána nejnižší úspěšnost u oborových skupin 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (68,0 %) a 69 Osobní a provozní služby (58,5 %). Absolutní počet žáků konajících MZ je statisticky významný, jelikož MZ konalo v uvedených oborových skupinách alespoň 50 žáků u ČJL, resp. 30 žáků u MAT a 40 žáků u CJ.

Skupiny oborů K – gymnázia

Žáci oborové skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia – K) tradičně dosáhli celkově nejvyšší hodnoty průměrné úspěšnosti u MZ, jež činila 97,7 %. V jednotlivých částech MZ nebyly na gymnáziích zaznamenány výraznější rozdíly v úspěšnosti.

Skupiny oborů L/5 – nástavbové studium

Reprezentativnost výsledků úspěšnosti žáků u MZ za rok 2019 je u nástavbového studia výrazně ovlivněna velmi nízkým počtem žáků skládajících MZ v jednotlivých skupinách oborů (jež jsou často nabízeny jedinou školou), který se ve většině případů pohybuje kolem 10 osob; výsledné průměrné hodnoty celkové úspěšnosti za oborovou skupinu jsou tudíž vysoce ovlivněny výkonem každého jednotlivce. Za reprezentativní můžeme označit pouze výsledky v oborové skupině 64 Podnikání v oborech, odvětví, v níž MZ skládalo 174 žáků s úspěšností 57 % v ČJL, 55 % v MAT a 68 % v CJ.

Výše uvedená data k úspěšnosti žáků u maturitních zkoušek poskytlo krajským úřadům Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání v této podobě za rok 2019 poprvé, proto nejsou údaje srovnatelné za předchozí školní roky. Jihočeský kraj však již dříve na základě výsledků maturitních zkoušek jednal individuálně s řediteli méně úspěšných zřizovaných škol u maturitních zkoušek a ukládal nápravná opatření, jejichž plnění je i nadále sledováno. Zároveň dochází ve spolupráci s ČŠI na základě jejího doporučení a po projednání s řediteli dotčených škol k výmazu některých maturitních oborů (zejména nástaveb) z rejstříku.

2.8 VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Aby došlo ke zmapování stavu inkluzivního vzdělávání na vysokoškolském stupni, byly osloveny vysoké školy v Českých Budějovicích. Cílem bylo mimo jiné popsat, jakým způsobem je na vysokých školách přistupováno ke studentům s různým znevýhodněním, zároveň zmapovat současný a budoucí stav přípravy budoucích pedagogických pracovníků v rámci rovného vzdělávání. V následující kapitole jsou uvedeny bližší informace týkající se rovného přístupu ke vzdělávání na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích a na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA

Na Jihočeské univerzitě bylo zřízeno **Centrum podpory studentů se specifickými potřebami**. Hlavním cílem činnosti centra je zpřístupnit studium studentům se specifickými potřebami a poskytnout jim podporu, aby mohli uplatnit svoje schopnosti, a to aniž by přitom docházelo ke snižování studijních nároků. Činnost centra je hrazena zejména z příspěvku MŠMT na financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami a částečně z prostředků JU.

K 31. 12. 2018 tvořil počet studentů se specifickými potřebami cca 1,2 % všech studentů Jihočeské univerzity, oproti roku 2011 došlo k nárůstu studentů se specifickými potřebami o 680 %. Zastoupeni jsou studenti ze všech fakult, přičemž nejvíce studentů je z Pedagogické fakulty.

Tabulka 22 Počet studentů se specifickými potřebami (stav k 31. 12. 2018)

Druh hendikepu	Počet studentů
Zrakové postižení	12
Sluchové postižení	14
Tělesné postižení	13
Specifické poruchy učení	37
Porucha autistického spektra	4
Jiná postižení	27

Zdroj: Centrum podpory studentů se specifickými potřebami (5 z uvedených studentů má vícečetné zdravotní postižení)

PEDAGOGICKÁ FAKULTA A PŘÍPRAVA BUDOUCÍCH PEDAGOGŮ

S legislativním vymezením inkluzivního vzdělávání v roce 2016 vznikla potřeba co nejrychleji implementovat danou problematiku do přípravy budoucích pedagogických pracovníků, tedy do všech platných studijních oborů na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity.

Stávající studijní obor *Učitelství pro mateřské školy* má témata inkluze a společného vzdělávání zařazena jednak v předmětech zaměřených na výuku speciální pedagogiky, jednak v předmětech tvořících pedagogicko-psychologický základ oboru. K hlavním tématům těchto předmětů například patří: inkluzivní pedagogika, dítě v inkluzivní škole, učitelské kompetence pro inkluzi, rodina a inkluze či nástroje podpory inkluzivního vzdělání.

V rámci stávající akreditace studijního oboru *Učitelství pro 1. stupeň základní školy* je inkluzi věnován předmět Speciální pedagogika. Předmět je koncipován tak, aby se absolventi oboru orientovali v legislativním rámci inkluzivní edukace v ČR, znali základní formy a metody inkluzivní didaktiky a specifika inkluzivní edukace jednotlivých skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Témata inkluze a inkluzivní edukace se zároveň promítají do předmětů pedagogicko-psychologického základu oboru, především do disciplín pedagogických a zároveň do didaktik jednotlivých předmětů, které jsou vyučovány na odborných katedrách ve spolupráci s pracovníky Katedry pedagogiky a psychologie PF.

Do přípravy budoucích pedagogů pro 2. stupeň základní školy, stávající obor *Učitelství pro 2. stupeň základní školy*, jsou v bakalářském stupni zařazena témata věnovaná inkluzivnímu vzdělávání v předmětech: Úvod do pedagogiky, Teorie výchovy a Sociální pedagogika. V navazujícím magisterském stupni studenty komplexně připravuje pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami předmět Speciální pedagogika.

Stávající studijní obor *Speciální pedagogika předškolního věku-učitelství pro mateřské školy* připravuje budoucí učitele pro výkon povolání učitele běžné MŠ, MŠ s třídami pro děti se speciálními potřebami a speciální MŠ a dále pro školská zařízení při zdravotnických zařízeních. Studijní obor je koncipován tak, aby absolventi studia byli schopni reflektovat při vzdělávání potřeby dětí, žáků s jednotlivými typy postižení či znevýhodnění, a to jak v rámci inkluzivního vzdělávání v běžných MŠ, tak i ve speciálních MŠ.

V současné době se na PF JU pracuje na nových akreditacích učitelství studijních programů, které jsou koncipovány v souladu s doporučenou metodikou MŠMT, jež s inkluzivním zaměřením vzdělávání počítají. V těchto programech je významně posílena hodinová dotace teoreticky i prakticky zaměřených předmětů věnovaných inkluzi, inkluzivní edukaci, kompetencím pedagoga pro inkluzivní vzdělávání.

VYSOKÁ ŠKOLA TECHNICKÁ A EKONOMICKÁ

Péči o studenty se specifickými vzdělávacími potřebami na VŠTE v Českých Budějovicích provádí Informačně poradenské centrum. V průběhu 4 let se do centra zapsalo 24 studentů, ke konci října 2019 je registrováno 14 studentů se specifickými vzdělávacími potřebami.

Mezi nejčastěji využívané možnosti modifikace studia na VŠTE patří:

- Navýšení časové dotace na psaní testů a skládání zkoušek
- Navýšení časové dotace na odevzdání seminárních prací
- Možnost skládání zkoušek v prostorách centra
- Možnost ústního zkoušení z jednotlivých předmětů
- Modifikace Státní závěrečné zkoušky – skládání v prostorách centra, ústní formou, navýšení časové dotace na prezentaci obhajoby závěrečné práce

Kromě výše uvedených modifikací mohou studenti využít také kompenzační pomůcky jako je Braillový zobrazovač, tiskárna pro tisk v Braillově písmě, čtecí pero skenující text do počítače, diktafon k nahrávání přednášek či program Claro Read sloužící ke kompenzaci čtení a psaní.

DOPLŇKOVÉ PEDAGOGICKÉ STUDIUM NA VŠTE

V rámci pedagogického minima se budoucí pedagogičtí pracovníci s problematikou rovného vzdělávání seznámí zejména v předmětu Speciální pedagogika. Cílem tohoto předmětu je připravit studenty na to, jak vychovávat, vyučovat a vzdělávat jedince se speciálními potřebami tak, aby se zvládli co nejlépe integrovat do společnosti. Díky tomuto předmětu si student osvojí základní orientaci ve speciálně-pedagogické oblasti tak, aby byl připraven komunikovat a pracovat s osobami se SVP všech věkových skupin. Časová dotace daného předmětu je 20 hodin.

2.9 NÁKLADOVOST VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

Dle šetření OŠMT KÚ JČK vytvořeném na náhodném výběru údajů z jihočeských **DDM** můžeme konstatovat, že ceny jednotlivých kroužků chystaných pro školní rok 2020/2021 se výrazněji liší dle obsahového zaměření, kdy je ovlivňují např. náklady na materiál či požadavky na speciální vybavení. Obecně lze konstatovat, že jejich cena osciluje okolo 1 000 Kč ročně. Finančně nejnáročnější je keramika s průměrnou cenou přes 1 200 Kč, naopak nejlevnější jsou aerobic a kytara (průměrně 770 Kč).

V rámci šetření ale byly zjištěny nezanedbatelné meziregionální rozdíly v cenách tematicky stejně zaměřených kroužků dosahujících rozdílu i 100 – 250 %, nicméně do šetření nebyly zahrnuty konkrétní náplň ani časová dotace kroužků. Jak již bylo zmíněno výše, průměrná cena kroužku se ve většině ORP nejčastěji pohybuje okolo 1 000 Kč. Nejvyšší je v ORP Blatná, kde se blíží 1 200 Kč. Průměrná cena kroužku je výrazně nižší pouze v ORP Tábor, kde činí 650 Kč.

Nejčastější výše úplaty za poskytované aktivity v Jihočeském kraji zřizovaných **ZUŠ** se dle šetření OŠMT KÚ JČK ve školním roce 2018/2019 pohybovala okolo 2 500 Kč. I zde byly zaznamenány výraznější rozdíly, které mohou plynout z konkrétní náplně či časové dotace jednotlivých aktivit. Aktivity za nejvyšší průměrnou cenu nabízí ZUŠ Veselí nad Lužnicí (3 700 Kč) a ZUŠ Písek (3 580 Kč). Nejnižší průměrnou výši úplaty za poskytované aktivity požaduje ZUŠ Dačice; s hodnotou 1 200 Kč tak nedosahuje ani poloviny zjištěné průměrné ceny aktivit ZUŠ v kraji, která činí 2 703 Kč.

Nákladovost volnočasových aktivit na úrovni předškolního a základního vzdělávání je popsána také v kapitole 2.6, části Dotazníkové šetření MAP, která uvádí údaje za oblast MŠ a ZŠ a navazujících služeb školských zařízení či nabídku zájmových kroužků poskytovaných MŠ a ZŠ.

2.10 SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Jihočeský kraj patří mezi regiony s nejnižším počtem takzvaných sociálně vyloučených lokalit (SVL) v ČR. Podle posledních statistik zde v těchto oblastech žije přibližně 3 000 lidí, což není ani půl procenta obyvatel kraje. Pro srovnání např. v Ústeckém kraji se lidé žijící v sociálně vyloučených lokalitách podílejí na obyvatelstvu kraje více než 4,5 %.

Sociálně vyloučenou lokalitou může být jak celá čtvrť, tak třeba i jen jedna ulice či dům, kde se koncentrují sociální problémy, takové místo většina obyvatel často vnímá jako problematické. Ve vyloučené lokalitě mnohdy žije skupina obyvatel s omezeným přístupem ke vzdělání či zaměstnání. Navíc jsou tyto lidé často zatíženi exekucemi. Tyto oblasti jsou také často tvořeny etnickými nebo kulturními menšinami.

Na základě posledního výzkumného projektu MPSV Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR z roku 2015 bylo v Jihočeském kraji identifikováno 38 sociálně vyloučených lokalit v celkem 19 obcích v 11 ORP: České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Kaplice, Milevsko, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor, Třeboň a Vimperk. Pověštinou se jednalo o malou část města nebo jen ulici. Žádné SVL se nevyskytují v 6 ORP: Blatná, Dačice, Soběslav, Trhové Sviny, Týn nad Vltavou a Vodňany. SVL se povětšinou vyskytují ve větších městech, jako jsou České Budějovice (6 lokalit), Strakonice (4), Český Krumlov (4), Vimperk (4), Písek (3), Tábor (1), Jindřichův Hradec (1) a Prachatice (1). Kromě nich je ale nalezneme i v Kaplici (2) či Českých Velenicích (2), a také v malých obcích Větrná (4), Pohorská Ves, Přídolí, Hořice na Šumavě, Střítež, Mirkovice aj.²

Oproti předchozímu zjišťování z roku 2006 tak byl zaznamenán více než dvojnásobný nárůst počtu SVL, protože tehdy bylo v kraji identifikováno pouze 16 takovýchto lokalit, přičemž k přibližně dvojnásobnému nárůstu počtu SVL došlo v období mezi zmiňovanými šetřeními na celém území ČR, v Karlovarském kraji byl nárůst dokonce více než trojnásobný. Zvýšení počtu lokalit odpovídá i počet v nich žijících obyvatel, který se od roku 2006 do roku

² Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. (2016). GAC spol. s r.o.

2019 v Jihočeském kraji též přibližně zdvojnásobil. Ovšem výrazně se snížil průměrný počet obyvatel připadajících na jednu lokalitu z 131 na 58.³

Podle informací pracovníků z Odboru sociálních věcí KÚ Jihočeského kraje lze konstatovat, že od roku 2015 se nárůst počtu SVL stabilizoval a nyní se jedná o setrvalý stav, neboť se počet vyloučených lokalit v kraji v posledních letech nerozšiřuje ani neklesá. V některých oblastech se situace dokonce zlepšila. Jako příklad slouží českobudějovické sídliště Máj, kde došlo k výraznému zklidnění situace.

Žáci pocházející ze SVL nevykazují speciální vzdělávací potřeby založené na zdravotním postižení, mají však speciální vzdělávací potřeby podmíněné jejich rodinným zázemím a sociálním statutem. Za příčinu selhávání žáků ze SVL ve vzdělávání je nejčastěji označována nízká motivace ke vzdělávání, žáci jsou také výrazně více ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání. S tím jsou spojeny i projevy sociálně nežádoucího chování.

Není však možné se zabývat pouze problematikou sociálně vyloučených lokalit a spádových škol, u nichž lze očekávat, že se v nich převážnou měrou děti ze SVL vzdělávají. Je potřeba se zaměřit na celkovou podporu škol pro práci se žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí, protože tato skupina žáků je širší než skupina žáků pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit.

Oblast podpory žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, resp. ze sociálně vyloučených lokalit se prolíná s oblastí poskytování sociálních služeb, která je zastoupena zejména nestátními neziskovými organizacemi. Klienty NNO (nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – NZDM) jsou žáci z rodin z málo podnětného rodinného prostředí s omezeným vztahem ke vzdělávání a bez větších aspirací při pokračování ve vzdělávání. Nízkoprahová zařízení působí v krajském i okresních městech, např. V Kostce – Salesiánské středisko mládeže České Budějovice, Městská charita České Budějovice, Komunitní centrum na sídlišti Máj (ČB), Klub I. P., PORTUS Prachatice, NZDM Bouda při Centru pomoci dětem a mládeži Český Krumlov, NZDM Ostrov při centru Naděje Písek, Komunitní centrum pro děti a mládež Cheiron T v Táboře, CROSS NZDM Prevent Strakonice či NZDM Kompas Jindřichův Hradec atd.

2.11 DOTAČNÍ PODPORA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ

V programovém období 2014–2020 bylo v rámci OP VVV v Jihočeském kraji realizováno několik projektů zabývajících se rovnými příležitostmi ve vzdělávání. Další možností byla podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování, tzv. šablon, kdy mohly mateřské, základní a střední školy a v další vlně také domy dětí a mládeže a základní umělecké školy využít některou z personálních šablon (školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog) a také poskytnout pedagogům další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluze. Rovnými příležitostmi ve vzdělávání se rovněž zabývají některé individuální projekty systémové. Údaje jsou uvedeny k 31. 12. 2019.

Tabulka 23 Přehled individuálních projektů týkajících se rovných příležitostí

Název projektu	Příjemce****	Částka (Kč)
Společně to zvládneme – efektivní podpora a spolupráce ve škole	Dětské centrum Jihočeského kraje, o.p.s.	18 030 657,70
Bez obav spolu	Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Středisko služeb školám, České Budějovice, Nemanická 7	33 174 298,40
Podpora žáků se zdravotním postižením na ZŠ v Jihočeském kraji	Centrum aplikovaného výzkumu a dalšího vzdělávání, o.p.s.	7 924 225,00

³ Dostupné z [www](http://www.irop.mmr.cz):

https://irop.mmr.cz/IROP/media/SF/Microsites/IOP/%C5%BDadatel%C3%A9%20a%20p%C5%99%C3%ADjemci/Poro%20%C5%BEadatele/P%C5%99ehled%20oblast%C3%AD%20intervence/6.1/Analyza_socialne_vyloucenych_lokalit_v_CR.pdf

Název projektu	Příjemce****	Částka (Kč)
Inkluzivní vzdělávání v Českých Velenicích	město České Velenice	5 717 130,00
Inovace přípravy učitelů pro praxi	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	3 049 518,70
Akční výzkum na školách: Rozvoj čtenářské gramotnosti žáků pomocí čtenářských strategií a efektivních metod v Jihočeském kraji*	Základní škola a Gymnázium Vodňany	7 536 653,75
Implementace Krajského akčního plánu Jihočeského kraje I**	Jihočeský kraj	100 744 811,60**
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji***	Jihočeský kraj	24 084 012,40***

Zdroj: MŠMT, tabulka 2019-12-31_Dopady dle krajů (<https://opvvv.msmt.cz/clanek/projekty-op-vvv-v-krajich.htm?a=1>)

*Projekt je zaměřen na vytváření, rozvoj a ověřování metod a čtenářských strategií vedoucích k rozvoji čtenářské gramotnosti s akcentem na žáky ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí na vybraných základních školách v Jihočeském kraji.

**Podaktivita Centrum pedagogické podpory v aktivitě Pedagog 21. století; zatím nelze vyčíslit konkrétní částku připadající na podporu inkluze.

*** Aktivita Tematická setkávání a monitoring realizace KAP; zatím nelze vyčíslit konkrétní částku připadající na podporu inkluze.

****V tabulce jsou uvedeni pouze tzv. hlavní příjemci z Jihočeského kraje; na území kraje jsou také realizovány projekty, jichž se subjekty z Jihočeského kraje účastní jako partneři.

Tabulka 24 Počet středních škol a počet šablon týkajících se inkluze, které školy volily

Šablona	Počet zvolení	Počet realizujících škol	Celková částka (Kč)
III/1.1 Školní asistent	845	10	2 959 190
III/1.2 Školní speciální pedagog	154	6	863 478
III/1.3 Školní psycholog	131	6	3 672 585
III/1.4 Sociální pedagog	60	2	281 700
III/2.4 Vzdělávání PP zaměřené na inkluzi (DVPP 24 hodin)	24	7	243 072
III/2.6 Vzdělávání PP zaměřené na inkluzi (DVPP 80 hodin)	13	6	438 880
III/2.12 Vzdělávání pedagogického sboru SŠ zaměřené na inkluzi (vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin)	426	12	579 360
Celkem	1 653	34*	9 038 265

Zdroj: MŠMT

*Výsledek není prostým součtem, číslo udává počet škol, které využily alespoň 1 inkluzivní šablonu.

Tabulka 25 Přehled individuálních projektů systémových týkajících se rovných příležitostí

Název projektu	Příjemce	Částka (Kč)*
Podpora kvalitních poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních zaměřených na podporu inkluze: Kvalita – Inkluze – Poradenství – Rozvoj	NÚV (nyní Národní pedagogický institut ČR)	10 217 178,57
Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem. Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání – metodická podpora	NÚV (nyní Národní pedagogický institut ČR)	11 187 196,36
Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi	NIDV (nyní Národní pedagogický institut ČR)	13 154 277,14
Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami	Úřad vlády České republiky Agentura pro sociální začleňování	16 344 241,43

Zdroj: MŠMT, tabulka 2019-12-31_Dopady dle krajů (<https://opvvv.msmt.cz/clanek/projekty-op-vvv-v-krajich.htm?a=1>)

*Jedná se o projekty celorepublikové, které mají dopady do více krajů, částka je rozpočítána poměrově počtem krajů, do kterých má projekt dopad.

Další dotační podporou rovných příležitostí ve vzdělávání byly investice v programu IROP, kdy v jeho výzvách určených na podporu rozvoje infrastruktury předškolního, základního, středního, vyššího odborného, zájmového, neformálního a celoživotního vzdělávání byla povinnost zajištění bezbariérového přístupu. Díky tomuto dotačnímu titulu tak mohlo například 11 středních škol zřizovaných Jihočeským krajem pořídit výtah. Neznamená to ale, že stav je v oblasti bezbariérovosti škol ideální. Zejména menší školy v obcích pak mají při zajišťování bezbariérovosti obtížnější finanční možnosti. Na webových stránkách JČK je zveřejněn celkový přehled škol a školských zařízení zřizovaných JČK s bezbariérovým přístupem, který je pravidelně každý rok aktualizován: (<https://www.kraj-jihocesky.cz/sites/default/files/inline-files/celkov%C3%BD%20p%C5%99ehled.pdf>).

Stejný program podpořil i školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením a školská poradenská zařízení, a to ve výzvě č. 86 Infrastruktura vedoucí k přechodu do škol hlavního vzdělávacího proudu a k samostatnému způsobu života.

Tabulka 26 Přehled projektů podpořených v JČK ve výzvě č. 86 Infrastruktura vedoucí k přechodu do škol hlavního vzdělávacího proudu a k samostatnému způsobu života

Název projektu	Příjemce	Částka (Kč)
Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání ve školách při centru ARPIDA	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola při centru ARPIDA, o.p.s.	5 859 609,31
Střední škola a Základní škola, Vimperk, Nerudova 267	Žijeme samostatně a bez bariér – školní infrastruktura vedoucí žáky k samostatnému způsobu života	5 917 262,04
Mateřská škola pro zrakově postižené, České Budějovice, Zachariášová 5	Rekonstrukce a modernizace mateřské školy pro zrakově postižené a speciálně pedagogického centra	12 873 844,00

Zdroj: MMR, tabulka „2020_01-Seznam-operaci_-List-of-operations_200101“ (<https://www.dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/seznamy-prijemcu>)

Školská poradenská zařízení byla ve školním roce 2018/2019 podpořena z prostředků rozvojových programů MŠMT Navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních a Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji. Navýšení kapacit školských poradenských zařízení se týkalo odborných pracovníků, a to psychologů a speciálních pedagogů.

2.12 OSTATNÍ AKTÉŘI VZDĚLÁNÍ V KRAJI A JEJICH ZAPOJENÍ

ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

Poradenské služby dětem, žákům a studentům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením poskytují pedagogicko-psychologická poradna (PPP), speciálně pedagogická centra (SPC), školy a střediska výchovné péče (SVP).

Komplexní poradenské služby v péči o děti, žáky a studenty se znevýhodněním poskytuje v JČK celkem 6 speciálně pedagogických center (SPC) specializovaných podle druhu znevýhodnění. SPC působí při školách samostatně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. SPC poskytla ve školním roce 2018/2019 poradenské služby celkem 3 845 klientům.

Tabulka 27 Speciálně pedagogická centra podle zřizovatelů

Zřizovatel	Speciálně pedagogické centrum
Jihočeský kraj	SPC pro vady řeči při ZŠ logopedické Týn n. Vltavou
	SPC pro mentálně postižené, souběžné postižení více vadami a autismus při MŠ, ZŠ a PrŠ, Č. Budějovice
	SPC pro mentálně postižené při ZŠ a MŠ, Strakonice
	SPC pro zrakově postižené při MŠ pro zrakově postižené, Č. Budějovice
Soukromý subjekt	SPC pro tělesně postižené při MŠ, ZŠ a PrŠ ARPIDA, Č. Budějovice
MŠMT	SPC pro sluchově postižené při MŠ, ZŠ a SŠ pro sluchově postižené, Č. Budějovice

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení (údaje za školní rok 2018/2019)

Odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, preventivně výchovnou péči a pomoc při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků a studentů a přípravě na budoucí povolání zajišťuje Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) v Českých Budějovicích s odloučenými pracovišti ve všech okresech JČK. PPP poskytla ve školním roce 2018/2019 poradenské služby celkem 10 253 klientům.

SVP jsou jednou z forem pomoci dětem, žákům a studentům, jejich rodinám, školám a školským zařízením. Nenahrazují jiná školská výchovná a poradenská pracoviště, ale naopak jejich služby doplňují a zároveň s dalšími zařízeními preventivně výchovné, poradenské a terapeutické péče spolupracují. V současné době jsou SVP již plně integrována ve školském poradenském systému a pro klienty s asociálními projevy chování jsou často jednou z posledních příležitostí, která může být nápomocna k zastavení jejich sociálně narušeného vývoje. V Jihočeském kraji vykonává činnost SVP Dětský diagnostický ústav v Homolích s pracovišti v Českém Krumlově, Českých Budějovicích a Strakonících.

V tabulkách níže jsou uvedeny počty školských poradenských zařízení, jejich klientů a pracovníků v Jihočeském kraji.

Tabulka 28 Pedagogicko-psychologické poradny

školní rok	Počet pracovišť / Odloučená pracoviště	Počet klientů celkem	Počet klientů s přiznaným stupněm podpůrného opatření	Počet speciálních pedagogů	Počet psychologů	Počet pracovníků celkem	Přepočet na plně zaměstnané
2017/2018	1/9	9 375	3 910	25	28	72	63,8
2018/2019	1/9	10 253	4 705	26	31	76	68,9

Zdroj: MŠMT

Tabulka 29 Speciálně pedagogická centra

školní rok	Počet pracovišť / Odloučená pracoviště	Počet klientů celkem	Počet klientů s přiznaným stupněm podpůrného opatření	Počet speciálních pedagogů	Počet psychologů	Počet pracovníků celkem	Přepočet na plně zaměstnané
2017/2018	6/12	4 249	2 643	25	8	39	34,0
2018/2019	6/12	3 845	2 262	26	8	41	35,8

Zdroj: MŠMT

Tabulky se statistickými výstupy za poslední dva školní roky ukazují u PPP nárůst v počtech klientů o 9,4 %, u klientů s přiznaným stupněm podpůrných opatření je nárůst dokonce 20procentní. Meziročně došlo i k nárůstu počtu psychologů a speciálních pedagogů v PPP o 4 pracovníky. V případě SPC došlo k poklesu vykazovaných klientů celkem (10 %) i s přiznaným stupněm podpůrných opatření (15 %). Tabulka však nepostihuje skokový nárůst oproti období před rokem 2016, kdy se počty klientů SPC pohybovaly pod hodnotou 2 500 a počty pracovníků byly srovnatelné s dnešním stavem, v případě PPP byly hodnoty i v předchozích letech proměnlivé mezi 7–10 tis. klienty.

V rámci ŠPZ a zejména pak PPP je očekáván nárůst počtu vyšetření v souvislosti s nástupem do školy a předpokládá se také enormní nárůst vyšetření ve spojení s uzpůsobením podmínek přijímacích zkoušek a maturitní či závěrečné zkoušky. Další navýšení činností bude v souvislosti s kontrolami dříve nastavených podpůrných opatření ze strany ŠPZ. V regionu je zjevná potřeba zvýšení kapacity a dostupnosti dětských

psychiatrů, neboť bez jimi stanovené diagnózy nemůže ŠPZ v některých případech nastavit potřebná podpůrná opatření včetně odpovídajícího množství učiva, metod a forem výuky.

ZVaS

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Středisko služeb školám, České Budějovice, Nemanická 7 (ZVaS) je školské zařízení s celokrajskou působností a je příspěvkovou organizací Jihočeského kraje. Jednou z činností tohoto zařízení je realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení či realizace projektů EU.

V rámci projektu IKAP I/II realizuje ZVaS aktivitu zaměřenou na podporu pedagogů běžných škol při práci se žáky se SVP na ZŠ a SŠ včetně zapojení pedagogických pracovníků ŠPZ a speciálních škol.

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY

Úřad práce je správním úřadem s celostátní působností a je organizační složkou státu. Úřad práce působí v Jihočeském kraji na 20 místech. Kromě zprostředkování zaměstnání realizuje také rekvalifikační kurzy v mnoha oborech.

Krajské pobočky jsou organizačními útvary Úřadu práce ČR a plní v rámci kraje zejména tyto úkoly:

- vytvářejí ve spolupráci s kontaktními pracovišti podmínky pro provádění státní politiky zaměstnanosti a činnosti v rámci zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, zákona o sociálních službách a zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- spolupracují při zabezpečování zaměstnanosti, mobility pracovních sil, rozvoje lidských zdrojů a sociální ochrany s územními samosprávnými celky a jejich orgány, sociálními partnery a organizacemi zaměstnavatelů
- podílejí se na realizaci projektů, pro které je Úřad práce ČR příjemcem nebo kde jsou krajské pobočky zapojeny do realizace národních a systémových projektů, pro které je ministerstvo příjemcem
- zajišťují agendu ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele v rámci kraje
- soustavně monitorují a vyhodnocují situaci na trhu práce a přijímají opatření na ovlivnění poptávky a nabídky práce, vedou evidenci volných pracovních míst
- zprostředkovávají zaměstnání uchazečům a zájemcům o zaměstnání, poskytují fyzickým osobám a zaměstnavatelům poradenské služby v oblasti volby či změny povolání, dalšího profesního vzdělávání, informační a další služby vymezené zákonem o zaměstnanosti,
- zajišťují rekvalifikaci uchazečům a zájemcům o zaměstnání, osobám na pracovní rehabilitaci a poskytují služby pracovní rehabilitace
- zabezpečují uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, poskytují příspěvky z prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti, zabezpečují výkon agendy plnění povinného podílu zaměstnaných osob se ZP a podpory zaměstnání osob se ZP
- zajišťují výplatu nepojistných sociálních dávek, podpor v nezaměstnanosti a příspěvků APZ
- zabezpečují výkon agend zahraniční zaměstnanosti, zaměstnávání občanů ČR v zahraničí, zaměstnávání a evidenci občanů EU a cizinců v ČR
- zajišťují výkon agendy podpory v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci, nepojistných sociálních dávek, povolování výkonu činnosti dítěte
- zajišťují agendu inspekce sociálních služeb
- zajišťují agendu dávek pěstounské péče dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí

JIHOČESKÁ HOSPODÁŘSKÁ KOMORA

Jihočeská hospodářská komora je sdružení podnikatelů ustanovené na základě zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku a působí nezávisle na politických stranách, státních orgánech a orgánech územní samosprávy.

Hlavním posláním Jihočeské hospodářské komory je podpora rozvoje podnikatelského prostředí a prosazování zájmů podnikatelů. V současné době nabývá na významu vytváření podmínek pro navazování kooperací i širší obchodní spolupráce s komorami a podnikateli v zemích EU, zejména přímo sousedících s Jihočeským krajem, tedy Rakouskem a Německem.

V současné době fungují také oborová sdružení při JHK, a to sdružení stavebnictví a územního rozvoje, sdružení cestovního ruchu, sdružení textil, sdružení dopravy, klub personalistů, klub marketingu a reklamy, klub techniky a řemesel a IT klub.

V oblasti vzdělávání se JHK podílí na kariérovém poradenství, realizuje nespočet projektů zaměřených na podporu vzdělanosti a vzdělávání, řemesel, technického vzdělávání a podobně. Mimo jiné organizuje podpůrné akce jako například „Den pro kariéru“ a další. V rámci projektu IKAP I/II realizuje JHK aktivitu zaměřenou na kariérové poradenství a práci s cílovou skupinou žáků ZŠ a SŠ a s pedagogy.

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy. V souvislosti s výkonem inspekční činnosti se Česká školní inspekce s předchozím souhlasem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy může podílet na zajišťování úkolů, které souvisejí s naplňováním mezinárodních smluv, s rozvojem mezinárodních styků a mezinárodní spolupráce, ale i úkolů vyplývajících pro Českou republiku z členství v mezinárodních organizacích.

Prostřednictvím České školní inspekce je zajišťováno hodnocení vzdělávací soustavy v České republice v oblasti vzdělávání a školských služeb. ČŠI získává a analyzuje informace o vzdělávání v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách, ale také ve školských zařízeních (např. školní jídelny, domovy mládeže) zapsaných do školského rejstříku. Externí evaluaci provádí také tam, kde se uskutečňuje praktické vyučování či odborná praxe. ČŠI zároveň poskytuje školám metodickou pomoc – v uplynulém roce vytvořila několik nových postupů, metod a nástrojů pro hodnocení kvality a efektivity škol a školských zařízení i vzdělávací soustavy jako celku. Česká školní inspekce zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů a akreditovaných vzdělávacích programů, ale také s ohledem na naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem. Získává tak objektivní a široce využitelné informace o stavu a kvalitě vzdělávací soustavy v České republice. Školní inspektoři a kontrolní pracovníci navštěvují školy bez ohledu na zřizovatele, hodnotí tedy školy veřejné, soukromé i církevní.

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY

Národní pedagogický institut České republiky (zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, ostatní příspěvková organizace přímo řízená MŠMT) vznikl k 1. 1. 2020 sloučením Národního ústavu pro vzdělávání a Národního institutu pro další vzdělávání.

Hlavní cíl činnosti NPI ČR je zajistit systematický přenos vzdělávacích inovací z centrální koncepční úrovně do školské praxe v regionech. Podstatným prvkem nové organizace jsou regionální centra podpory pedagogů (krajská pracoviště NPI ČR), která poskytují:

- metodickou podporu školám a pedagogům
- cílené další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) hlavně ve státních prioritách
- podporu strategického řízení ve školách a územích
- podporu vedoucích pracovníků ve školství a dalších skupin pedagogických pracovníků (např. začínajících a uvádějících učitelů atd.)
- systém podpory nadání

- metodickou, informační a organizační pomoc školám v oblasti dětí/žáků-cizinců
- prevenci šikany
- přípravu pedagogů na funkce k zajištění společné části státní maturity
- digitální vzdělávání
- zájmové a neformální vzdělávání

NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

V JČK působí také nestátní neziskové organizace, které pokrývají široké spektrum činností souvisejících s rovnými příležitostmi ve vzdělávání. Jedná se o spolky pracující s lidmi se zdravotním postižením či jiným znevýhodněním nebo ty, které nabízejí pomoc v oblasti sociální integrace a prevence dětí a mládeže. Některé z těchto subjektů jsou sdružené v Asociaci nestátních neziskových organizací Jihočeského kraje.

Jako příklad uvádíme některé neziskové organizace z území celého Jihočeského kraje: Dačický ZVONEČEK z.s., Naděje, pobočka Písek, Portus Prachatice, o.p.s., DYSCENTRUM - STRAKONICE, z. s., DO SVĚTA z.s. (Strakonice), PREVENT 99 z.ú., ICOS Český Krumlov, o.p.s., Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s. (Český Krumlov), Domeček-středisko Husitské diakonie (Trhové Sviny), Cheiron T, o.p.s. (Tábor), PorCeTa, o.p.s. (Tábor), I MY, o.p.s. (Soběslav), POHODÁŘI VSKH (České Budějovice), Rodinné centrum ROZÁRKA (České Budějovice), Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže České Budějovice, Arpida, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, z.ú. (České Budějovice), Autisté jihu, spolek (České Budějovice).

AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ

Agentura pro sociální začleňování je jedním z odborů Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Funguje od roku 2008 a je vládním nástrojem pro podporu obcí, které řeší problematiku sociálního vyloučení. Pomáhá obcím a městům při mapování a detailním poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy. Propojuje přitom místní subjekty (zejména obce a jejich úřady, neziskové organizace, školy a školská zařízení, úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby při sociálním začleňování spolupracovaly. Rovněž spolupracuje s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci.

Při procesu sociální integrace lidí ze sociálně vyloučených lokalit agentura využívá propojení a návaznosti jednotlivých opatření v několika oblastech: sociální služby, bydlení, vzdělávání, zaměstnanost, zadluženost, bezpečnost, zdraví. V oblasti vzdělávání Agentura pro sociální začleňování v lokalitách své působnosti podporuje jednotlivé školy, obce či kraje v nastavování konkrétních opatření, která vedou k podpoře a začleňování dětí ohrožených sociálním vyloučením do hlavního vzdělávacího proudu. Poskytuje k tomu své odborné zkušenosti a nabízí modely, které se zřizovatelům, školám nebo nevládním organizacím osvědčily jinde.

3.1 PRACOVNÍ TÝM, TVORBA PROJEKTOVÝCH FIŠÍ, JEJICH POPIS

Pracovní tým Inkluze vznikl již v roce 2016 a úspěšně připravil několik návrhů projektů a šablon pro Dokument KAP I. Pro potřeby zpracování Školské inkluzivní koncepce kraje byl tým na konci roku 2018 rozšířen podle pravidel Metodiky rovných příležitostí ve vzdělávání pro prioritní osu 3 OP VVV. Schází se minimálně 4× ročně (1× v roce 2018 a 4× v roce 2019). Na jednotlivých jednáních byla mimo jiné tvořena SWOT analýza, která vyplynula z rozsáhlých diskuzí problematiky společného vzdělávání. Důležitým výstupem jsou 3 projektové fiše věnované rovným příležitostem ve vzdělávání (fiše jsou uveřejněny v dokumentu Prioritizace potřeb Příloha 2 – návrhy projektových záměrů a připojeny jako příloha č. 2).

Jedná se o následující fiše:

- **Centrum pedagogické podpory a Doprovázení žáků základních a středních škol**
- **Klima školy (třídy)**
- **Projektová výuka na SŠ**

Tabulka 30 Organizace a jejich zástupci v Pracovním týmu Inkluze

Zapojení relevantních aktérů	Seznam povinných členů	Instituce
Školy a školská zařízení	Zástupce MŠ	Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené, České Budějovice
	Zástupce ZŠ vč. škol s dobrou praxí v oblasti inkluzivního vzdělávání	Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka Rudolfovská 143, České Budějovice
		Základní škola a Mateřská škola Větrní
	Zástupce SŠ	Vyšší odborná škola, Střední škola, COP, Budějovická 421, Sezimovo Ústí
		Gymnázium Český Krumlov
	Zástupce speciální školy	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Štítného 3, České Budějovice
Mateřská škola pro zrakově postižené, Zachariášova 5, České Budějovice		
Vzdělávací instituce		Národní institut pro další vzdělávání, resp. Národní pedagogický institut ČR (APIV B, SYPO, SRP, podpora pro práci s dětmi, žáky-cizinci)
		Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Středisko služeb školám, České Budějovice, Nemanická 7
		Centrum BAZALKA – Základní škola speciální a Mateřská škola speciální, obecně prospěšná společnost, U Jeslí 198/13, České Budějovice
Zřizovatelé (zástupci veřejné správy pro oblast školství, zdravotnictví a sociální věci)	Zástupce krajské správy/samosprávy pro oblast vzdělávání a sociál. věcí, příp. zdravotnictví	Oddělení evropských fondů a strategií, OŠMT JČK
		Oddělení školství – speciální školy a školská zařízení, OŠMT JČK
		Oddělení prevence a humanitních činností – krajský školní koordinátor prevence rizikového chování, OSOV, JČK
NNO (poskytovatelé vzdělávacích, volnočasových, sociálních, zdravotních aj. služeb)	Poskytovatel rané péče	Středisko rané péče (Společnost pro ranou péči), pobočka České Budějovice
	Poskytovatel rané péče a sociálně aktivizačních služeb zaměřených na rodiny s dětmi	SPC Arpida, České Budějovice
Další poskytovatelé vzdělávacích, volnočasových, sociálních, zdravotních aj. služeb	Poskytovatel zájmového vzdělávání – DDM	DDM Prachatice, pracoviště Netolice
Odborná pedagogická veřejnost	Zástupce ŠPZ (PPP, SPC) a NO, kteří pomáhají žákům se SVP	Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice, vedoucí pracoviště
	Zástupce ČŠI, ÚP, VŠ působících v daném kraji v oblasti vzdělávání	Česká školní inspekce – Jihočeský inspektorát Dukelská 23, České Budějovice
		Úřad práce ČR, Odbor zaměstnanosti
		Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita, Oddělení speciální pedagogiky

Zapojení relevantních aktérů	Seznam povinných členů	Instituce
		Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita, Centrum DVPP
Široká veřejnost (zejména rodiče a místní spolky)	Zástupce místních spolků	Portus Prachatice o.p.s.
Agentura pro sociální začleňování		Agentura pro sociální začleňování
Další realizátoři systémových aj. projektů, koordinátoři MAP apod.	Zástupce MAP	MAS Rozkvět, z.s.
	Zástupci odborného garanta (projekt P-KAP)	P-KAP (NÚV, resp. Národní pedagogický institut ČR)

3.2 CÍLOVÉ SKUPINY A SPECIFIKACE JEJICH POTŘEB

Kraj ze své pozice může přímo ovlivňovat pouze školy, které zřizuje. Pokud však chce dosáhnout cílů stanovených v koncepci, je nutné zapojit do procesu rovného vzdělávání všechny skupiny, kterých se celý systém týká, a prostřednictvím navržených opatření se snažit uspokojit potřeby, které různé skupiny v rámci rovných příležitostí mají, tedy oslovit školy a školská zařízení i jiných zřizovatelů.

Při zpracování tohoto dokumentu byly identifikovány následující klíčové cílové skupiny, přičemž jako nejdůležitější se dají označit **Pedagogičtí pracovníci/vedoucí pedagogičtí pracovníci, Děti a rodiče**. Zejména na tyto skupiny a jejich potřeby byl kladen důraz při tvorbě jednotlivých projektových fiší (viz kapitola Pracovní tým, tvorba projektových fiší, jejich popis). Hlavním cílem projektových fiší je uspokojit potřeby cílových skupin a plnit opatření stanovená tímto dokumentem.

Cílové skupiny:

- **Pedagogičtí pracovníci/vedoucí pedagogičtí pracovníci**
- **Děti a rodiče**
- **Zástupci veřejné správy**
- **Zástupci dalších institucí a organizací**

PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI/VEDOUcí PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI

Údaje o počtu pedagogických zaměstnanců vycházejí z výroční zprávy Jihočeského kraje. Jsou zde zahrnuty všechny školy bez ohledu na zřizovatele. Členění na druhy škol plně odpovídá školskému zákonu. Pro určitou kontinuitu s výkazy za minulá období se z celkového počtu učitelů sledují zvlášť učitelé ve třídách/skupinách pro děti, žáky, studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Zahrnují jak učitele škol samostatně zřizovaných dle § 16 odst. 9 školského zákona, tak i učitele tříd zřizovaných dle § 16 odst. 9 školského zákona v běžných MŠ a ZŠ. Údaje o počtech vychovatelů ve ŠD a ŠK byly převzaty z výkazu o školní družině – školním klubu.

Tabulka 31 Mateřské školy – učitelé přepočtení na úvazky

Okres	Učitelé celkem	Z toho ve třídách pro děti se SVP
České Budějovice	601,6	23,0
Český Krumlov	166,9	0,0
Jindřichův Hradec	250,1	8,0
Písek	195,0	2,0
Prachatice	149,6	0,0
Strakonice	186,5	4,0
Tábor	279,6	3,9
Celkem	1 829,3	40,9

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

Tabulka 32 Základní školy – učitelé přepočtení na úvazky

Okres	Učitelé celkem		Z toho ve třídách pro žáky se SVP		Vychovatelé ve ŠD a ŠK
	1. stupeň	2. stupeň	1. stupeň	2. stupeň	
České Budějovice	581,1	541,7	32,0	27,2	196,5
Český Krumlov	201,7	205,0	7,3	11,6	52,3
Jindřichův Hradec	260,8	285,5	14,4	17,4	77,3
Písek	202,3	222,8	5,6	5,9	71,0
Prachatice	157,3	167,6	8,4	6,1	41,4
Strakonice	203,8	227,5	12,0	12,2	70,8
Tábor	311,7	320,3	17,1	17,2	109,2
Celkem	1 918,7	1 970,4	96,8	97,6	618,5

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

Tabulka 33 Střední školy, konzervatoř a vyšší odborné školy – učitelé přepočtení na úvazky

Okres	Učitelé VOŠ celkem	Učitelé SŠ celkem	Z toho ve třídách pro žáky se SVP
České Budějovice	39,5	961,2	27,6
Český Krumlov	0,0	150,6	0,0
Jindřichův Hradec	0,0	293,8	1,0
Písek	18,5	267,6	4,0
Prachatice	4,8	103,1	2,8
Strakonice	6,9	291,8	3,0
Tábor	7,4	457,3	3,0
Celkem	77,1	2 525,4	41,4

Zdroj: OŠMT, KÚ JČK

Při tvorbě vzdělávací politiky na krajské úrovni je potřeba vzít v úvahu také personální situaci na školách. V kraji je relativně vysoký věkový průměr učitelů, který se však výrazně neliší od průměrného věku učitelů za celou Českou republiku. V roce 2018 nemělo potřebnou kvalifikaci pouze 2,69 % učitelů, což je podprůměrná hodnota ve

srovnání s celorepublikovým průměrem. Nižší podíl nekvalifikovaných učitelů se nacházel pouze ve Zlínském a Olomouckém kraji. Ovšem v mezikrajském srovnání zde byl nejvyšší podíl učitelů, kteří si kvalifikaci nedoplňují. V systému se také vyskytují učitelé, kteří chtějí zaměstnání z různých důvodů opustit, resp. ve školním roce 2019/2020 avizovali odchod. Při přepočtu na úvazky jde v Jihočeském kraji o 6 %.

Jedním z důvodů, proč se někteří učitelé nezapojují do dalšího vzdělávání a nedoplňují si kvalifikaci, může být slabší a méně kvalitní nabídka vzdělávacích aktivit obecně. Dobrá zkušenost je naopak s realizací vzdělávacích aktivit přímo ve školách. Vzájemná spolupráce učitelů v Jihočeském kraji spočívá především ve výměně informací o žácích, metodách a formách výuky či výměně materiálů. Nejméně učitelé spolupracují v oblasti vzájemných hospitací nebo s učiteli jiných škol. Tento trend je až na menší výkyvy charakteristický pro učitele napříč celou republikou, učitelé v Jihočeském kraji v tomto ohledu nepředstavují výjimku. Obecně je vhodné podpořit osobní a profesní rozvoj učitelů a ředitelů, kteří budou dobře připraveni na zvládání negativních faktorů. Nabízí se přizpůsobení metod výuky pro žáky s nízkým socioekonomickým statutem.

Bez kvalitních učitelů, ředitelů a dalších pracovníků ve vzdělávání a bez jejich dobré spolupráce nelze očekávat funkční a efektivní vzdělávání. Školy potřebují schopné ředitele a jejich kvalitní pedagogické vedení, dobře připravené a motivované učitele, kteří jsou v profesi spokojeni a dovedou vytvářet kvalitní a spravedlivé učební prostředí pro své žáky.

Ředitelé škol v ČR dnes plní celou řadu rolí: roli statutárního orgánu školy, výkonného manažera, učitele, stavebníka atd., přičemž role pedagogického lídra, která by měla být klíčová, je spíše upozaděna. Ředitelům škol musejí být uvolněny ruce od činností, které přímo nesouvisejí se zlepšováním vzdělávacího procesu, a zároveň jim musí být poskytnuta účinná podpora.

Aby mohly školy zajišťovat kvalitní výuku pro každého žáka, nezbytně potřebují systémovou podporu. Ta musí tvořit ucelený systém, v němž pedagogičtí pracovníci získají potřebnou podporu kdykoliv během svého profesního života. Je potřeba konsolidovat podmínky společného vzdělávání personálním posílením a stabilizací poradenského systému. Počty poradenských pracovníků ve školských poradenských zařízeních bude potřebné odvozovat od velikosti škol a množství a stupňů podpůrných opatření včetně potřeby podpory učitelů.

Personální posílení a rozvoj kompetencí pedagogů je potřebné v oblastech, které směřují ke schopnosti vzdělávat heterogenní kolektivy dětí a rozvíjet potenciál žáků se sociálním a jiným znevýhodněním. To může obsahovat vyšší důraz na párovou výuku, posílení metodiky spolupráce s podpůrnými profesemi (asistenti pedagogů, speciální pedagogové atd.), mentoring a sdílení zkušeností pedagogů v práci se znevýhodněnými žáky i vyšší zaměření pregraduálního a doplňujícího pedagogického studia na postupy směřující k rozvoji talentu všech žáků včetně těch znevýhodněných. Pro zajištění tohoto cíle je mimo jiné potřeba omezit přehlacení kurikula, zlepšit provázání RVP s výukou a zajistit mentoring učitelů.

DĚTI A RODIČE

DÍTĚ, ŽÁK

Počty dětí a žáků

Ve školním roce 2018/2019 počet dětí v běžných MŠ všech zřizovatelů představoval 22 885 dětí. Počet tříd v běžných mateřských školách všech zřizovatelů vzrostl a představoval 990 tříd.

Ve speciálních třídách zřizovaných v rámci běžných MŠ všech zřizovatelů se ve školním roce 2018/2019 vzdělávalo 85 dětí, v běžných třídách se vzdělávalo 258 dětí se zdravotním postižením. Ve všech ZŠ zřizovaných obcemi plnilo povinnou školní docházku v běžných i speciálních třídách 54 569 žáků.

Ve školním roce 2018/2019 se ve středních školách všech zřizovatelů a v konzervatoři vzdělávalo v denní formě celkem 26 079 žáků. V jiných formách vzdělávání (dálkové, kombinované) bylo celkem 694 žáků.

Na vyšších odborných školách všech zřizovatelů v JČK studovalo ve školním roce 2018/2019 celkem 930 studentů (z toho 578 studentů v denní formě vzdělávání a 352 v rámci jiné formy vzdělávání), což je o 162 studentů méně (14,8 %) než ve školním roce 2017/2018. Zájem o studium na tomto druhu školy stále klesá.

V České republice existují regionální rozdíly v průměrném **socioekonomickém statusu** (SES) žáků, které úzce souvisejí s rozdílným výsledným skóre z různých oblastí testování v mezinárodních šetřeních (čtenářská,

přírodovědná, matematická gramotnost) i národních zjišťováních. Socioekonomické charakteristiky představují výrazný faktor ovlivňující výsledky žáků a stojí za podstatnými rozdíly mezi školami. Jihočeský kraj se z pohledu průměrného SES žáků, vypočítaného na základě datových souborů z mezinárodních šetření PISA 2015, TIMSS 2015 a PIRLS 2016, řadí do skupiny krajů s relativně vysokým SES.

Socioekonomické rozdíly krajů souvisejí také s tzv. sociálním kapitálem, který dle mnoha vědeckých studií ovlivňuje nejen ekonomický rozvoj, ale také výsledky žáků v testování. Vysoký sociální kapitál dané společnosti se vyznačuje např. vyšší mírou občanského zapojování do veřejných záležitostí, častějším členstvím ve spolkových organizacích nebo jiných sdruženích či větší mezilidskou důvěrou. Jihočeský kraj má ve srovnání s ostatními kraji nadprůměrný sociální kapitál.

V Pracovním týmu Inkluze byly také v diskuzi zmíněny lokality s vyšším počtem dětí, žáků-cizinců. Školy v současnosti při **vzdělávání žáků-cizinců** nemají zásadní problémy, využívají metodickou pomoc vzdělávacích institucí. Situaci navíc může stabilizovat předpokládaná novelizace školského zákona (§ 20) a na něj navazující nový systém financování v oblasti vzdělávání dětí, žáků-cizinců, plánovaný od roku 2021.

Z dat uvedených v analytické části tohoto dokumentu vyplývá, že největší počet inkludovaných dětí/žáků/studentů na všech typech škol (MŠ, ZŠ, SŠ) tvoří ti, jejichž speciální vzdělávací potřeby jsou spojeny s **potížemi v oblasti duševního zdraví** (diagnosticky se závažnými vývojovými poruchami chování a učení a PAS). Meziročně také stoupá počet těchto dětí. S touto situací jsou konfrontováni jak pedagogičtí pracovníci na školách, tak pracovníci poradenských zařízení. Tito žáci jsou pro učitele nejnáročnější skupinou, kterou vzdělávají. Vhodným řešením je realizace programů zaměřených na zvýšení profesní jistoty učitelů, asistentů pedagoga, posílení jejich dovedností v práci s dětmi z této cílové skupiny, včetně používání nástrojů a strategií, které předcházejí nebo minimalizují problémy při vzdělávání těchto žáků. Také realizace programů zaměřených na destigmatizaci a zvýšení informovanosti v oblasti duševního zdraví u všech cílových skupin specifikovaných v tomto dokumentu.

Tabulka níže obsahuje údaje o počtu **zameškaných a neomluvených hodin** v přepočtu na žáky kraje. V případě Jihočeského kraje můžeme vidět, že průměrný počet absencí na jednoho žáka v základním vzdělávání je 107 hodin, v gymnaziálním vzdělávání 124 hodin a ve středním odborném vzdělávání 160 hodin. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem se nejedná o příznivá čísla. Toto zjištění mimo jiné poukazuje na důležitost systematického sledování zameškaných, respektive neomluvených hodin žáků. Vždy je potřeba dostupnými prostředky tyto negativní jevy, zejména pak neomluvené hodiny, minimalizovat.

Tabulka 34 Údaje o počtech absencí

Průměrný počet zameškaných hodin na žáka			Průměrný počet neomluvených hodin na žáka		
ZV	GV	SOV	ZV	GV	SOV
107,4	124,34	160,04	0,28	0,09	8,43

Zdroj: ČŠI

Zde je také zapotřebí upozornit na rozpor s daty uvedenými v kapitole Dotazníkového šetření MAP, kde je uveden průměr asi 80 hodin na jednoho žáka. Rozpor je dán odlišným zdrojem údajů, kdy pro tabulku č. 34 je jím Zpráva ČŠI pro Jihočeský kraj z listopadu roku 2019 a pro Dotazníkové šetření MAP jsou to údaje z jednotlivých MAP za poslední tři sledované školní roky.

Hlavní potřebou žáka by mělo být především získat potřebné vzdělání a kvalifikaci pro další rozvoj. Děti a žáci však mnohdy nevidí jasné souvislosti mezi tím, co se učí a praktickým životem, a frontální způsob výuky se jim zdá nezajímavý. Zároveň se sami neumějí orientovat v požadavcích, které jsou na ně kladeny.

Cílem je tedy vytvořit pro děti a žáky takové prostředí, aby pro ně pedagog/mentor byl opět někým, kdo jim podá zajímavé informace, které budou umět aplikovat v praxi. S tím souvisí také posílení kariérového poradenství.

Pro efektivnější vzdělávání a rozvoj potenciálu všech žáků v rámci hlavního proudu vzdělávání je nutné posílení individualizace výuky a vyšší využívání didaktických postupů umožňující vzdělávání heterogenních kolektivů. Spolu s omezenou kvalitou části vzdělávací soustavy právě tento faktor posiluje vnější diferenciaci ve vzdělávání (odchody aspirujících žáků na víceletá gymnázia a případné propady, odchody mimo veřejné školství).

Rodiče

Pro úspěšné vzdělávání žáků je nezbytná spolupráce školy a zákonných zástupců. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vstupuje do procesu vzdělávání školské poradenské zařízení. Úkolem speciálního pedagoga nebo psychologa ŠPZ, který na základě posouzení vzdělávacích potřeb žáka zná jeho specifika (včetně silných a slabých stránek), je poskytovat metodickou podporu pedagogickým pracovníkům školy i zákonným zástupcům žáka.

Rodiče mnohdy nepovažují za důležité být aktivní v rámci procesu vzdělávání dětí a nejsou důslední v požadavcích na dítě, které nejsou schopni motivovat tak, aby dosahovalo lepších výsledků. V některých případech ani rodiče nechtějí rozumět či nerozumějí pokynům školy a s dětmi se SVP pak následně cíleně nepracují doma.

ZÁSTUPCI VEŘEJNÉ SPRÁVY

Mezi stěžejní zástupce veřejné správy jsou řazeni především pracovníci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, zaměstnanci Krajského úřadu Jihočeského kraje, a to zejména Odboru školství, mládeže a tělovýchovy, a zřizovatelé škol (obce, církve, soukromí zřizovatelé a další). V neposlední řadě jde o pracovníky České školní inspekce.

Část problémů s řízením školství souvisí s faktem, že ČR je zemí s nejvíce decentralizovaným řízením školství, resp. s nejvyšší mírou autonomie škol na světě (OECD, 2016, 2018). Tato vysoká míra autonomie přináší celou řadu výhod, jako je možnost upravit obsah a způsob výuky potřebám žáků a studentů v daném místě a rychle reagovat na měnící se potřeby. Přináší ovšem také problémy: přetíženost ředitelů (i učitelů) mnoha úkoly, fragmentaci odborných a podpůrných kapacit a narůstající rozdíly v jejich kvalitě, soutěživost škol mezi sebou, růst rozdílů mezi školami a regiony, obtížnou komunikaci mezi množstvím aktérů i složitou realizaci jakékoliv celonárodní strategie. Vysoká míra decentralizace je v ČR dále komplikována i velkým počtem malých obcí. Řada obcí zřizuje jen jednu nebo několik málo škol, často malých, a logicky jí pak může chybět potřebné odborné a organizační zázemí pro efektivní správu a podporu zřizovaných škol. Vysoká míra decentralizace také přispívá k růstu regionálních rozdílů i rozdílů mezi školami.

Jedním z navržených opatření ve Strategii 2030+ je vytvoření tzv. středního článku. „Střední článek“ by neměl mít přímou rozhodovací pravomoc, ale „pouze“ roli podpůrnou a koordinační. Úkolem tohoto „středního článku“ by tak bylo zejména:

- 1) přímo poskytovat nebo koordinovat metodickou podporu školám na daném území
- 2) podporovat kooperaci škol, jejich vzájemnou komunikaci a sdílení zkušeností
- 3) poskytovat školám aktuální informace relevantní pro dané území (například z hlediska nové legislativy nebo nově vyhlášených programů)
- 4) pomoci koordinovat záměry a aktivity jednotlivých škol v daném území
- 5) poskytovat aktuální informace ze škol přímo jednotlivým odborům MŠMT a dávat mu tak přímou zpětnou vazbu
- 6) poskytovat právní poradenství ve školství
- 7) poskytovat pomoc s implementací klíčových opatření Strategie 2030+ a případně dalších opatření
- 8) podporovat pozitivní inovace a experimenty ve školách v daném území, pomáhat s jejich vyhodnocováním a dalším rozšiřováním

Střední článek by měl v první fázi poskytovat především přímou a cílenou pedagogickou a metodickou podporu učitelům a ředitelům a právní poradenství. Zároveň by měl pomoci koordinovat a propojovat aktivity směřující ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách v daném území. Zástupci veřejné správy mohou ze své pozice řešit jen zlomovou část dané problematiky, sami však musí reagovat na často se měnící systémová opatření – vyhlášky a další. Z pozice zřizovatele však některé záležitosti ovlivnit může. Pro tento dokument jsou však zásadní jiné cílové skupiny, na které jsou zároveň zaměřeny prioritní opatření a projektové fiše.

ZÁSTUPCI DALŠÍCH INSTITUCÍ A ORGANIZACÍ

Pro zástupce dalších institucí a organizací hrajících roli v této problematice je zásadní spolupráce se všemi ostatními aktéry. Jak bylo zmíněno výše, není tato cílová skupina stěžejní a je na ni cíleno jen okrajově, proto zde uvádíme jen výčet klíčových institucí v Jihočeském kraji, podrobnější popis jejich činnosti je uveden v kapitole 2.12 Ostatní aktéři vzdělávání v kraji a jejich zapojení.

Mezi klíčové instituce a organizace jsou řazeny například:

- Agentura pro sociální začleňování
- Školská poradenská zařízení a střediska výchovné péče
- Úřad práce
- Jihočeská hospodářská komora
- Česká školní inspekce
- Národní pedagogický institut České republiky
- Nestátní neziskové organizace
- Jihočeská hospodářská komora
- Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity
- ZVaS

3.3 SWOT ANALÝZA

Uvedené silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení vyplývají ze zjištěných dat v analytické části, zároveň jsou rovněž uvedeny body nad rámec těchto dat. Jsou to zejména ty, na kterých se během jednání shodli členové pracovní skupiny Inkluze. S ohledem na fakt, že se v poslední době pojetí společného vzdělávání legislativně postupně ukotvuje a dochází k častým změnám, je nutné brát v potaz také postřehy vyplývající ze skutečného stavu a zkušeností odborníků z oboru.

Z tohoto důvodu byly do SWOT analýzy zahrnuty také body, které přímo nevycházejí z analytické části, nicméně je nutné se jimi dále zabývat. Mimo jiné z práce zmíněného týmu, resp. ze zpracované SWOT analýzy a analytické části vyplynuly další cíle a skutečnosti (například fakt, že vysoký počet inkudovaných žáků MŠ, ZŠ a SŠ tvoří ti, jejichž speciální vzdělávací potřeby jsou spojeny s potížemi v oblasti duševního zdraví (diagnosticky se závažnými vývojovými poruchami chování a učení a PAS).

Pracovní tým Inkluze zpracoval rozsáhlou SWOT analýzu, která je ke koncepci přiložena jako její nedílná příloha, v této kapitole je uvedena zredukovaná podoba analýzy obsahující několik nejdůležitějších bodů.

Tabulka 35 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	Existence školního poradenského pracoviště v základní formě na všech školách
	Dobrá orientace výchovných poradců v oblasti inkluze
	Zájem pedagogických pracovníků o nové informace a dovednosti
	Snaha aktérů scházet se a sdílet zkušenosti
	Existující příklady dobré praxe
	Probíhající školení na řadě škol
	Snaha vybudování bezbariérového prostředí
SLABÉ STRÁNKY	Vysoký počet žáků ve třídách
	Nárůst žáků s poruchami chování
	Nadměrná administrativní zátěž v oblasti inkluze
	Negativní postoj části pedagogů vůči společnému vzdělávání
	Přetížení výchovných poradců
	Neadekvátní posouzení předpokladů ke studiu u žáků se SVP
	Neznalost celkového pojetí inkluze

PŘÍLEŽITOSTI	Metodická spolupráce se školskými poradenskými zařízeními
	Možnost rozšíření ŠPP nad úroveň základní formy vč. vytváření míst školních psychologů
	Snaha prosadit myšlenku inkluze na základě podložené argumentace
	Podpora žákům se SVP ve volbě oboru odpovídajícího možnostem
	Práce s pozitivními výsledky působení asistentů
	Zájem o nadané a mimořádně nadané žáky
	Nadstandardní přístup Pedagogické fakulty JU
	Podpora pedagogické diagnostiky
	Podpora kariérového poradenství již na úrovni ZŠ
OHROŽENÍ	Dlouhodobá přetíženost ŠPZ
	Zvyšující se počet žáků s potřebou podpůrných opatření
	Absence individuálního přístupu k potřebám žáků ve velkých školních institucích
	Nízké povědomí pedagogů o nadání a velmi nízká podpora
	Žáci s odlišným mateřským jazykem nemají dostatečnou znalost českého jazyka – nemožnost absolvovat odpovídající vzdělávací proces

4 NÁVRHOVÁ ČÁST

4.1 STRUKTURA STRATEGICKÝCH CÍLŮ

CÍLE Z DOKUMENTU KRAJSKÝ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ JIHOČESKÉHO KRAJE II

Pro potřeby tohoto dokumentu byly jako zásadní nejprve využity cíle, které vzešly z prioritizace potřeb při tvorbě dokumentu **Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji II**. Tyto cíle budou naplňovány realizací projektových fiší, které navrhli členové Pracovního týmu Inkluze, resp. realizací těch aktivit z těchto fiší, které se stanou součástí připravovaného projektu v rámci výzvy Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji II (IKAP II).

OBCENÝ CÍL PRIORITY PODPORA INKLUZE – Vytvoření podmínek pro zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání

POTŘEBY S NEJVYŠŠÍ DŮLEŽITOSTÍ

DÍLČÍ CÍL (OPATŘENÍ) A.1.1

- **Podpora učitelů běžných ZŠ nebo SŠ při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami či s žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí – především individuální podpora, posílení kompetencí PP v oblasti inkluzivního vzdělávání; individuální podpora žákům při výběru střední školy**

Pracovní tým identifikoval následující problémy a příčiny, které vedly k vypracování opatření

PROBLÉM	PŘÍČINA/Y
Nedostatečná podpora pedagogických pracovníků (PP) běžné ZŠ nebo SŠ při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami či s žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí	Nepřipravená inkluze Nedostatek času PP, roztržitá metodická podpora, chybí motivace (PP)
Nevyhovující podmínky k podpoře rozvoje kompetencí PP základních a středních škol v oblasti společného vzdělávání	Nedostatky v komunikaci školy a poradenského pracoviště, nedostatek času PP na sdílení zkušeností v dané problematice
Nárůst počtu žáků, kteří předčasně opouštějí školní docházku při přechodu ze ZŠ na SŠ	Nefunkční rodiny, nedostatečná výchovná práce, špatné příklady v rodinách Nízká motivace žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí
Někdy nezvládnutí přechodu žáků ze ZŠ na SŠ	Strach žáků z přechodu do nového prostředí Malá podpora ze strany rodiny

DÍLČÍ CÍL (OPATŘENÍ) A.1.2

- **Zajištění podmínek pro budování zdravého klimatu škol a tříd**

Pracovní tým identifikoval následující problémy a příčiny, které vedly k vypracování opatření

PROBLÉM	PŘÍČINA/Y
Narušené či nezdravé vztahy v pedagogickém	Minimální práce se vztahy na pracovišti (vedení

PROBLÉM	PŘÍČINA/Y
sboru (mezi pedagogy navzájem, s vedením, sboru jako celku), které se přenášejí do jednotlivých tříd	škol tomu nevěnuje pozornost). Feminizace školství (nedostatek polaritu, mužského pohledu na věc)
Relativně malá schopnost sebereflexe práce pedagoga	Uspěchaná, hektická doba, ve které (nejen) pedagogové žijí, která jim prakticky nedovoluje zastavit se a reflektovat svou práci
Nezavedený, neznámý a nepoužívaný nástroj supervize ve školství (proti sociálnímu a zdravotnickému sektoru)	Vysoká cena a nedostatek supervizorů specializovaných na školskou oblast
Individualismus pedagogů, malá efektivita v oblasti spolupráce, nepochopení a nedocení práce druhého. Nízká motivace všech zainteresovaných (ředitel, pedagogové, výchovní poradci atd.)	Pedagog je na svou školskou éru připravován na fakultách systémem „téměř dokonalé bytosti“, která nesmí ukazovat své slabiny. Strach ukázat kolegovi, že mi něco nejde – nefunguje ve třídě
Nárůst výskytu rizikového chování včetně záškoláctví, šikany a kyberšikany, rasismu atd.	Nefunkční rodiny, nedostatečná mravní a citová výchova v rodinách, špatné příklady dospělých, média a další
	Nedostatečné zavedení inkluze jako myšlenkového proudu ve školství – nepřijetí ze strany pedagogů
	Malá spolupráce mezi asistenty a pedagogy. Nízká kvalifikační úroveň asistentů
Pedagogové, pokud sami nechtějí, se dále nevzdělávají (absence povinného celoživotního vzdělávání) a dále se tak nerozvíjejí	(Subjektivně) omezená nabídka kvalitních kurzů, nutnost suplovat hodiny, kdy se pedagog vzdělává. Chybějící podpora ze strany vedení

POTŘEBY SE STŘEDNÍ DŮLEŽITOSTÍ

DÍLČÍ CÍL (OPATŘENÍ) B.1.1

- Podpora zavádění projektové výuky na SŠ s vazbou na rozvoj nadání

Pracovní tým identifikoval následující problémy a příčiny, které vedly k vypracování opatření

PROBLÉM	PŘÍČINA/Y
Nedostatečné nasazení projektové výuky na středních školách	Nedostatek aktivních metodiků, malá spolupráce škol, nízká reflexe, často chybí koncepce

Podrobný popis aktivit a dalších podmínek je uveden v příloze „Návrhy projektových aktivit rozpracované pro potřeby projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji II“. Pro projektový záměr byly vzhledem k absorpční kapacitě Jihočeského kraje v rámci projektu IKAP II využity cíle A.1.1 a A.1.2.

Jak cíle z Dokumentu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji II, tak náměty vyplývající ze SWOT analýzy a mapování stavu inkluze byly dále rozpracovány do opatření, která jsou uvedena v následující tabulce.

PŘEHLED FORMULOVANÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Tabulka 36 Formulované cíle a opatření

Hlavní cíl: **Vytvoření podmínek pro zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání**

	Cíl		Opatření	Indikátor plnění	Zdroj financování	Odpovědnost	Období/Termín plnění
1	Podpora pedagogických pracovníků při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	1.1	Podporovat metodické odborné návštěvy speciálních pedagogů či psychologů na ZŠ a SŠ	Počet uskutečněných metodických návštěv	Projekty IKAP I a II (ESIF), JČK	JČK, ZVaS	2020 – 2023
		1.2	Zajistit vybavení škol a Centra pedagogické podpory diagnostickými a didaktickými pomůckami	Pořízené vybavení	Projekt IKAP II (ESIF), JČK	JČK, ZVaS	2021 – 2023
		1.3	Podpořit sdílení zkušeností při zavádění inkluzivního vzdělávání prostřednictvím tematických setkávání	Počet tematických setkání	Projekt IKAP II (ESIF), JČK	JČK, ZVaS	2021 – 2023
		1.4	Systematicky podporovat profesní rozvoj učitelů v oblasti práce s heterogenním kolektivem	Semináře a kurzy pro pedagogické pracovníky Analýza NPI ČR	ESIF, SR	JČK, MŠMT, NPI ČR	2020 – 2022
		1.5	Navázat spolupráci s vysokými školami zaměřenými na vzdělávání budoucích pedagogických pracovníků	Počet uzavřených partnerství s VŠ	ESIF	JČK, VŠ	2020 – 2022
2	Zajištění podmínek pro podporu	2.1	Podpořit programy zaměřené na klima školy pro pedagogické sbory jednotlivých škol	Počet škol absolvujících ucelený modul	Projekt IKAP II (ESIF), JČK	JČK, ZVaS	2021 – 2023

	Cíl		Opatření	Indikátor plnění	Zdroj financování	Odpovědnost	Období/Termín plnění
	kvalitního vzdělávání na běžných i speciálních školách	2.2	Podpořit preventivní aktivity kratšího rozsahu pro pedagogické sbory jednotlivých škol	Počet škol absolvujících jednotlivé aktivity	Projekt IKAP II (ESIF), JČK	JČK, ZVaS	2021 – 2023
		2.3	Spolupracovat s obcemi v případě zřizování speciálních tříd v běžných ZŠ tam, kde dojde k poklesu žáků v ZŠ praktických	Analýza počtu žáků v ZŠ (vč. škol zřízených dle § 16, odst. 9 školského zákona)	SR	JČK, obce, MŠMT	2020 – 2022
		2.4	Podporovat ZŠ při čerpání prostředků z dotačních a rozvojových programů s důrazem na zabezpečení inkluzivního vzdělávání a vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem	Počet škol podpořených z dotačních a rozvojových programů	SR, ESIF	JČK, obce, MŠMT	2020 – 2022
		2.5	Monitorovat stav inkluze včetně bezbariérového přístupu škol a školských zařízení	Analýza stavu inkluze v JČK Přehled škol s bezbariérovým přístupem	SR, ESIF	JČK, školy a školská zařízení, NPI ČR	2020 – 2022
		2.6	Snižovat podíl předčasných odchodů ze vzdělávání prostřednictvím kvalitního kariérového poradenství	Počet žáků, kteří předčasně ukončili vzdělání Počet uspořádaných setkání a workshopů zaměřených na kariérové poradenství	Projekty IKAP I a II (ESIF), JČK, SR	JČK, JHK, školy a školská zařízení	2020 – 2023
3	Podpora rovnosti v přístupu ke vzdělávání, která	3.1	Podpořit žáky se SVP a se sociálním znevýhodněním při přechodu na SŠ prostřednictvím individuální práce	Počet žáků, kteří obdrželi individuální podporu	Projekt IKAP II (ESIF), JČK	JČK, ZVaS	2021 – 2023

	Cíl		Opatření	Indikátor plnění	Zdroj financování	Odpovědnost	Období/Termín plnění
	umožní každému dítěti, žákovi a studentovi plně rozvinout své schopnosti ve společnosti svých vrstevníků na všech úrovních		s žáky, včetně spolupráce s rodiči				
		3.2	Podporovat změnu prostředí školy za účelem zvýšení její otevřenosti a tolerance k dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami	Kurzy DVPP Příklady dobré praxe	SR, ESIF	JČK, MŠMT, školy a školská zařízení	2020 – 2022
		3.3	Podporovat rozvoj spolupráce škol s poskytovateli sociální práce a sociálních služeb za účelem multidisciplinárního přístupu k znevýhodněným dětem, žákům a studentům a jejich rodinám	Počet navázaných spoluprací mezi školami, OSPOD, poskytovateli sociálních služeb a NNO	SR, obce, JČK	JČK, školy a školská zařízení, zřizovatelé, MŠMT, MPSV, OSPOD, NNO	2020 – 2022
		3.4	Podpořit zavedení nového systému financování v oblasti vzdělávání dětí, žáků – cizinců	Počet žáků (cizinců) účastníků vzdělávání	SR	MŠMT, zřizovatelé, JČK	2021 – 2022
		3.5	Podpořit další rozvoj nadaných dětí, žáků a studentů včetně kvalitní diagnostiky nadání	Kurzy DVPP ke zlepšení diagnostiky Výstupy a hodnocení ČŠI	JČK, SR	JČK, školy a školská zařízení, ČŠI, NPI ČR	2020 – 2022
		3.6	Podpořit zavádění projektové výuky na SŠ s vazbou na rozvoj nadání vč. neformálních setkání učitelů	Počet uskutečněných setkání	ESIF, JČK	JČK, školy a školská zařízení, NNO, zaměstnavatelé	2020 – 2022
		3.7	Zvýšit odbornost, kapacity a dovednosti pedagogických pracovníků škol a ŠPZ pro podporu duševního zdraví ve škole	Semináře a kurzy pro pedagogické pracovníky	SR, ESIF	PS pro dětské duševní zdraví při MZČR, JČK, školy a školská zařízení	2020 – 2022
4		Podpora	4.1	Podporovat rozvoj školských	Počet podpořených	ESIF, JČK, SR	JČK, školská

	Cíl		Opatření	Indikátor plnění	Zdroj financování	Odpovědnost	Období/Termín plnění
	integrovaného systému poradenství a preventivně výchovné péče		poradenských zařízení v JČK	poradenských zařízení		poradenská zařízení	
		4.2	Poskytovat ředitelům a pedagogům škol hlavního vzdělávacího proudu odbornou, metodickou a finanční podporu při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve spolupráci s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry	Počet společných metodických setkání	ESIF, SR, JČK	JČK, školy a školská zařízení	2020 – 2022
		4.3	Nastavit efektivní, systémovou, provázanou, jednotnou a kooperující spolupráci všech subjektů participujících v oblasti prevence rizikového chování	Počet navázaných spoluprací se školskými koordinátory prevence	SR, JČK	JČK, školy a školská zařízení, NNO, OSPOD, MPSV, MŠMT	2020 – 2022
		4.4	Navázat spolupráci s MPSV a cíleně využívat preventivní opatření s upřednostněním terénní práce v rodinách a práce s rodinami před ústavní výchovou	Počet preventivních opatření v rodinách	SR, JČK	JČK, MPSV, MŠMT, OSPOD, NNO, školy a školská zařízení	2020 – 2022
		4.5	Pokračovat v pravidelných pracovních jednáních zástupců různých typů poradenských a podpůrných zařízení a organizací (speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny, raná péče, poradny pro osoby se zdravotním postižením apod.)	Počet společných metodických setkání	JČK, ESIF	JČK, školská zařízení, NNO	2020 – 2022

	Cíl		Opatření	Indikátor plnění	Zdroj financování	Odpovědnost	Období/Termín plnění
5	Podpora realizace volnočasových aktivit se zřetelem na rovné příležitosti ve školách a školských zařízeních	5.1	Podpořit rozšíření nabídky speciálních i integrovaných organizovaných aktivit osob se zdravotním postižením v rámci zájmového vzdělávání a zájmových činností	Počet akcí zájmového vzdělávání a činností	JČK, ESIF, SR	JČK, školy a školská zařízení, zřizovatelé, NNO	2020 – 2022
5.2		Pokračovat v rozšíření nabídky speciálních i integrovaných organizovaných aktivit dětí se zdravotním postižením v zařízeních pro zájmové vzdělávání zřizovaných krajem	Počet aktivit pro děti a mládež se zdravotním postižením	JČK, ESIF, SR	JČK, školy a školská zařízení	2020 – 2022	
5.3		Finančně podporovat organizaci soutěží v rámci JČK za účelem podpory zájmového vzdělávání DDM, ŠD, ŠK a nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží	Počet zrealizovaných soutěží	SR, JČK, ESIF	JČK, školy a školská zařízení, NNO	2020 – 2022	
5.4		Podpořit využívání finančních prostředků ze zdrojů EU pro zařízení zájmového vzdělávání s cílem širšího zapojení dětí a mládeže do zájmového vzdělávání	Počet škol a školských zařízení zapojených v projektech	ESIF, SR, JČK	JČK, MŠMT, školy a školská zařízení	2020 – 2023	

SYSTÉMOVÉ CÍLE

Systémové cíle jsou takové, které Krajský úřad ze své pozice nemůže zcela ovlivnit. Je možné zasahovat do systémových cílů a ovlivňovat je jen částečně. Mezi systémové cíle můžeme zařadit například tyto: Změna/úprava studijních a vzdělávacích plánů, Změna vyučovacích metod ve školách, Zajištění dlouhodobých finančních zdrojů pro podporu společného vzdělávání či Podpora spolupráce škol a poradenských center. Mezi systémové cíle patří například Změna či úprava legislativy a Podpora při diagnostice, zvýšení počtu dětských psychiatrů.

5 ZÁVĚR

Cílem školské inkluzivní koncepce bylo zmapování a definování současného stavu inkluze v Jihočeském kraji a definování budoucího vývoje inkluzivního vzdělávání. Školská inkluzivní koncepce Jihočeského kraje byla zhotovena jako součást dokumentu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji II v souladu s Metodikou rovných příležitostí ve vzdělávání pro prioritní osu 3 OP VVV. Její platnost je stanovena do roku 2023. Dokument je vnímán jako živý materiál, který bude reagovat na potřeby praxe v oblasti zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání.

V návrhové části strategie jsou navržena konkrétní opatření, dokument obsahuje aktivity, které budou mít v budoucím horizontu pozitivní dopad na vývoj inkluze v Jihočeském kraji. Za plnění cílů stanovených tímto dokumentem odpovídá Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy (OŠMT) a další aktéři uvedení v přehledu formulovaných cílů a opatření. Na vyhodnocování plánu se vedle OŠMT bude aktivně podílet Pracovní tým Inkluze, tedy zástupci subjektů podílejících se na přípravě ŠIKK.

O naplňování jednotlivých cílů z koncepce bude OŠMT pravidelně informovat společně se zpracováním Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy Jihočeského kraje.

6 PŘÍLOHY

- 1. SWOT analýza zpracovaná Pracovním týmem Inkluze**
- 2. Návrhy projektových záměrů v tématu Podpora inkluze**

Seznam použitých zkratk

APIV B	projekt Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi
APZ	aktivní politika zaměstnanosti
CJ	cizí jazyky
COP	centrum odborné přípravy
ČJL	český jazyk a literatura
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DDM	dům dětí a mládeže
DM	domov mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ	dlouhodobý záměr
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	evropské sociální a investiční fondy
EU	Evropská unie
FEAD	Fond evropské pomoci nejchudším osobám
GV	gymnaziální vzdělávání
IKAP I/II	projekt Implementace krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji I/II
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISCED	mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání
IT	informační technologie
IVP	individuální vzdělávací plán
JČK	Jihočeský kraj
JHK	Jihočeská hospodářská komora
JU	Jihočeská univerzita
KAP	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji
KÚ	krajský úřad
LMP	lehké mentální postižení
MAP	místní akční plán rozvoje vzdělávání

MAS	místní akční skupina
MAT	matematika
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MZ	maturitní zkouška
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NNO	nestátní nezisková organizace
NO	nezisková organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NUTS II	Statistická územní jednotka Evropské unie (regiony soudržnosti)
NÚV	Národní ústav vzdělávání
NZDM	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a vývoj
OP	operační program
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ORP	obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
OSOV	Odbor sociálních věcí KU JČK
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
OŠMT	Odbor školství, mládeže a tělovýchovy, Krajský úřad Jihočeského kraje
PAS	poruchy autistického spektra
PF	Pedagogická fakulta
PIRLS	Progress in International Reading Literacy Study – mezinárodní šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání
PISA	Programme for International Student Assessment – mezinárodní šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání
P-KAP	projekt Podpora krajského akčního plánování vzdělávání
PO	podpůrná opatření

PP	pedagogický pracovník
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PrŠ	praktická škola
PS	pracovní skupina
PŠD	povinná školní docházka
PV	předškolní vzdělávání
RP	rozvojový program
RVP	Rámcový vzdělávací program
Sb.	Sbírka zákonů ČR
SES	socioekonomický status
SOV	střední odborné vzdělání
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPP	specifická primární prevence
SPU	specifické poruchy učení
SR	státní rozpočet
SRP	projekt Strategické řízení a plánování ve školách a v územích
SŠ	střední škola
Strategie 2030+	Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+
SVČ	středisko volného času
SVL	sociálně vyloučená lokalita
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SVP	středisko výchovné péče
SWOT	analýza silných a slabých stránek a příležitostí a hrozeb
SYPO	projekt Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠPP	školní poradenské pracoviště
ŠPZ	školská poradenská zařízení
TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study - mezinárodní šetření zjišťující úroveň znalostí a dovedností žáků 4. a/nebo 8. ročníku ZŠ v matematice a v přírodovědných předmětech
ÚP	Úřad práce

VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VŠTE	Vysoká škola technická a ekonomická
VZ JČK	Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji
ZP	zdravotní postižení
z. s.	zapsaný spolek
ZŠ	základní škola
z. ú.	zapsaný ústav
ZV	základní vzdělání
ZVaS	Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Středisko služeb školám

Zkratky okresů Jihočeského kraje

ČB	České Budějovice
ČK	Český Krumlov
JH	Jindřichův Hradec
PI	Písek
PT	Prachatice
ST	Strakonice
TA	Tábor

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Vzdělanostní struktura zaměstnanců	3
Tabulka 2 Vývoj přístupu v rámci inkluzivního vzdělávání	4
Tabulka 3 Školy a školská zařízení v JČK.....	7
Tabulka 4 Počet dětí a žáků se zdravotním postižením vzdělávajících se v běžných třídách	9
Tabulka 5 Počet dětí a žáků se zdravotním postižením v běžných třídách	10
Tabulka 6 Vývoj počtu dětí a žáků ve „speciálních školách“ všech zřizovatelů (kromě MŠMT).....	10
Tabulka 7 Počet ubytovacích zařízení, počty ubytovaných ve školním roce 2018/2019	12
Tabulka 8 Počty ubytovaných v DM a internátech zřizovaných krajem – vývojová řada.....	12
Tabulka 9 DDM Jihočeského kraje a speciální aktivity	13
Tabulka 10 Podíl dětí se SVP v MŠ v okresech Jihočeského kraje	15
Tabulka 11 Dětské skupiny v Jihočeském kraji podle okresů	16
Tabulka 12 Podíl žáků se SVP v ZŠ v okresech Jihočeského kraje.....	17
Tabulka 13 Počet žáků cizinců na ZŠ v Jihočeském kraji k 30. 9. 2019	17

Tabulka 14 Předčasné odchody ze ZŠ.....	18
Tabulka 15 Žáci opakující 1. ročník ZŠ.....	19
Tabulka 16 Počet žáků ZŠ v kraji, kteří ukončili PŠD a neobjevili se v evidenci žádné SŠ.....	19
Tabulka 17 Podíl žáků se SVP v SŠ v okresech Jihočeského kraje.....	22
Tabulka 18 Typy speciálních vzdělávacích potřeb žáků oslovených škol.....	22
Tabulka 19 Žáci 1. ročníku SŠ podle předchozího působiště.....	24
Tabulka 20 Klienti pedagogicko-psychologické poradny s vydaným doporučením.....	25
Tabulka 21 Klienti SPC, kterým bylo ve školním roce 2018/2019 vydáno doporučení k úpravě podmínek.....	26
Tabulka 22 Počet studentů se specifickými potřebami (stav k 31. 12. 2018).....	28
Tabulka 23 Přehled individuálních projektů týkajících se rovných příležitostí.....	31
Tabulka 24 Počet středních škol a počet šablon týkajících se inkluze, které školy volily.....	32
Tabulka 25 Přehled individuálních projektů systémových týkajících se rovných příležitostí.....	32
Tabulka 26 Přehled projektů podpořených v JČK ve výzvě č. 86 Infrastruktura vedoucí k přechodu do škol hlavního vzdělávacího proudu a k samostatnému způsobu života.....	33
Tabulka 27 Speciálně pedagogická centra podle zřizovatelů.....	33
Tabulka 28 Pedagogicko-psychologické poradny.....	34
Tabulka 29 Speciálně pedagogická centra.....	34
Tabulka 30 Organizace a jejich zástupci v Pracovním týmu Inkluze.....	39
Tabulka 31 Mateřské školy – učitelé přepočtení na úvazky.....	41
Tabulka 32 Základní školy – učitelé přepočtení na úvazky.....	41
Tabulka 33 Střední školy, konzervatoř a vyšší odborné školy – učitelé přepočtení na úvazky.....	41
Tabulka 34 Údaje o počtech absencí.....	43
Tabulka 35 SWOT analýza.....	45
Tabulka 36 Formulované cíle a opatření.....	49

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Demografická projekce věkových skupin JČK.....	4
Graf 2 Počet škol a školských zařízení dle zřizovatele (všechny stupně vzdělání).....	5
Graf 3 Předčasné odchody ze středního vzdělávání v České republice dle NUTS 2.....	24

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa s vyznačením Jihočeského kraje.....	2
Obrázek 2 Administrativní dělení Jihočeského kraje.....	2

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

SWOT analýza oblasti rovné příležitosti (Inkluze)

SILNÉ STRÁNKY

- existence školního poradenského pracoviště (dále jen ŠPP) v základní formě (tj. ve složení výchovný poradce a školní metodik prevence) na všech školách,
- většinou dobrá orientace v oblasti inkluze u výchovných poradců,
- zájem části pedagogických pracovníků o nové informace a dovednosti v oblasti inkluze,
- snaha aktérů v oblasti společného vzdělávání se scházet a sdílet zkušenosti (semináře, workshopy),
- existující mnohé příklady dobré praxe v prosazování inkluze na školách,
- probíhající cílená školení na řadě škol – např. pro práci s žáky s autismem,
- snaha škol o zbudování bezbariérového prostředí – v závislosti na zvyšujících se možnostech finanční podpory,

SLABÉ STRÁNKY

- příliš mnoho žáků ve třídách vede k vyšší náročnosti pedagogického procesu společného vzdělávání,
- nárůst žáků s poruchami chování (včetně nediodagnostikovaných) a z toho pramenící obavy z nevládnutí výuky a narušení jejího průběhu,
- nadměrná administrativní zátěž pracovníků v oblasti inkluze, zejména výchovných poradců,
- negativní postoje části pedagogů vůči společnému vzdělávání (zejména na odborných školách) a neochota přijmout změny,
- tíha společného vzdělávání je často na bedrech výchovného poradce (v nenominované roli koordinátora inkluze) a je odvislá od jeho osobnosti a přesvědčovacích schopností k podpoře žáka se SVP v závislosti na typu školy,
- neadekvátní posouzení předpokladů ke studiu (zejména zdravotní způsobilosti) u žáků se SVP, chybná volba oboru a následný problém s uplatněním v praxi a mnohdy již při studiu samotném,
- vnímání pojmu „inkluzie“ pouze jako „zařazování žáků s LMP do hlavního proudu vzdělávání“, neznalost celkového pojetí inkluze,

PŘÍLEŽITOSTI

- metodická spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, tj. PPP a SPC (dále ŠPZ), zajištění společné komunikace škol a poradenských pracovišť,
- možnost rozšíření ŠPP nad úroveň základní formy včetně vytváření míst školních psychologů v potřebném úvazku – "poskládání" úvazků školního psychologa na několika místně blízkých školách najednou,
- poučení se z chyb a snaha o prosazení myšlenky inkluze formou správné a odborně podložené argumentace ve snaze zlepšit mediální obraz a povědomí občanů/rodičů,
- podpora žákům se SVP ve volbě oboru odpovídající jejich možnostem a následné profesní dráze,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- pracovat s pozitivními výsledky působení asistentů – v rámci školy i jako motivaci pro vedení škol formou informací z plošné zkušenosti dobré praxe,
- uvědomění si potřeby zájmu o žáky nadané a mimořádně nadané,
- pedagogické fakulty spolu se standardní výukou problematiky speciální pedagogiky (práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) vyučují také, od roku 2016, problematiku práce s heterogenní třídou a kompetence k inkluzivnímu vzdělávání,
- podpora pedagogické diagnostiky – identifikace žákových potřeb v pedagogickém procesu, která je základním předpokladem pro identifikaci a následné doporučení PO ŠPZ
- podpora kariérového poradenství již na úrovni základní školy a přenos informací o jejich podpoře/podpůrných opatřeních na úroveň SŠ, provázanost s intervencí Kariérové poradenství,

HROZBY

- dlouhodobá přetíženost školských poradenských zařízení (ŠPZ) má primárně vliv na kvalitu jejich práce i dodržování legislativně daných lhůt, sekundárně pak nemají ŠPZ kapacitu na metodické vedení ŠPP v základní formě a spolupráci se školami,
- zvyšuje se počet žáků s potřebou podpůrných opatření (PO) – což znamená vyšší nároky na zvládnutí výuky ze strany učitele, včetně vyšších nároků na jeho podporu,
- absence individuálního přístupu k potřebám žáků ve velkých školních institucích,
- nízké povědomí pedagogů o nadání a velmi nízká podpora (problém identifikace nadaných a prezentace jejich dovedností),
- žáci s OMJ (odlišným mateřským jazykem) s žádnou nebo nedostatečnou znalostí českého jazyka nemohou do doby jeho osvojení na relevantní úrovni absolvovat vzdělávací proces odpovídajícím způsobem.

JAK POMOCÍ SILNÝCH STRÁNEK VYUŽÍT PŘÍLEŽITOSTI?

- posílit prakticky orientované další vzdělávání pedagogů ve specifických oblastech (posílení spolupráce s výchovnými poradci, využití strategie individualizace a diferenciací prostřednictvím metod, organizačních forem, volby cílů, obsahů, zjišťování výsledků učení a jejich hodnocení),
- posílit metodickou a konzultační podporu školám ke společnému vzdělávání (konkrétní dotazy, příklady dobré praxe, diskuzní skupiny...),
- zajistit plnou funkčnost školního poradenského pracoviště (tzv. rozšíření ŠPP nad úroveň základní formy) všude, kde je to možné,
- podpořit vzájemnou propustnost informací o obsahu studia, profesních kompetencích směrem k žákovi a jeho přípravu na profesní dráhu, včetně provázanosti informací o žákovi mezi úrovní ZŠ a SŠ.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

JAK VYUŽÍT PŘÍLEŽITOSTÍ K ODSTRANĚNÍ SLABÝCH STRÁNEK?

- zajistit dlouhodobé finanční zdroje pro podporu společného vzdělávání, zejména pak na personální podporu,
- supervize, zážitkové semináře přímo pro sborovnu, semináře a péče o pedagogy jako jeden z prostředků zabránění syndromu vyhoření,
- využít metodické podpory a spolupráce se ŠPZ k zainteresování pedagogů odborných škol do procesu inkluze v odborné praxi žáků (návštěva pracovníků ŠPZ na odborných výcvicích, vzájemná konzultace v praxi, v rámci odborného výcviku doporučení PO pro žáky se SVP)
- vytvořit rozpracovanou nabídku středoškolských oborů s deklarací příležitostí a rizik pro žáky se SVP pro jejich adekvátní doporučení žákům s potřebou PO.

JAK VYUŽÍT SILNÉ STRÁNKY K ODVRÁCENÍ HROZEB?

- jasně definovat práci s asistenty pedagoga (zamyslet se nad potřebami a očekáváními vůči práci asistenta pedagoga se všemi aktéry – asistent x učitel, asistent x žák, asistent x rodiče – všichni v systému, jako podpora žáka v pedagogickém procesu a jako podpora učitele), zajistit pravidelnou supervizi této práce (individuální i skupinovou),
- zajistit přípravu pedagogů VŠ fakultami pro konkrétní situace pedagogické praxe s důrazem na oborovou didaktiku, resp. schopnost jít žáků vstříc – s cílem najít uzlový bod neznalosti (prof. Slavík, prof. Hejný) ve znalostní vývojové škále žáka,
- prezentovat příklady dobré praxe, které by dostatečně pregnantně předvedly realnost a potřebnost inkluzivního (společného) vzdělávání /mělo by se jednat o modelové situace řešení, které by měly reagovat na postoje typu: to nejde při tomto počtu, oni nechtějí apod., součástí by také mělo být rozpracování konkrétního příkladu/,
- nezapomínat při zavádění inkluze na žáky nadané a sladění pedagogického procesu s žáky intaktními – společné vzdělávání.

JAK SNÍŽIT HROZBY VE VZTAHU K SLABÝM STRÁNKÁM?

- zkvalitněním přípravy pedagogů pedagogickými fakultami v oblasti inkluze – intenzivnější provázanost studia a reálné praxe, vhodné metody, formy a způsoby práce v rámci aprobací se zaměřením na speciální pedagogiku atd. – připravit pedagogy lépe na práci v oblasti inkluze,
- vést pedagogy ke snaze zaznamenat potenciál žáka: vhodné je využití skrytého potenciálu – hledání originality v řešení,
- mapovat potřeby evidovaných žáků ze strany ŠPP – cílená, indikovaná a limitovaná podpora, zpracování plánu podpory, na kterém je žák zainteresován.

Příloha č. 2 Školské inkluzivní koncepce Jihočeského kraje

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Návrhy projektových záměrů v tématu Podpora inkluze

(Výtah z dokumentu Prioritizace potřeb, Příloha 2 – návrhy projektových záměrů)

Projektový záměr KAP – Centrum pedagogické podpory (aktualizovaná podoba); Doprovázení žáků základních a středních škol

Název projektu (rámcově)	Centrum pedagogické podpory (aktualizovaná podoba); Doprovázení žáků základních a středních škol
Možný oprávněný žadatel(é) (instituce nebo jmenovitě)	Jihočeský kraj
Zaměření projektu	
Cíl projektu včetně souladu s prioritními povinnými či nepovinnými tématy KAP	<p>Povinné téma KAP: Podpora inkluze</p> <p>Cílem projektu je podpora pedagogických pracovníků jednak při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednak při práci s žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Prostřednictvím konzultací se speciálními pedagogy a prostřednictvím spolupráce se středními školami a intenzivní individuální podpory pomocí koučování, poradenství s výběrem škol nebo motivačních stipendií chceme na střední školy dostat více žáků se sociálním znevýhodněním.</p>
Stručný popis projektu <i>Jaký problém řeší, jaké jsou příčiny problému, co je cílem projektu, jaké změny jsou v důsledku projektu očekávány</i>	<p>Projekt by byl zaměřen na práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a ze sociálně znevýhodněného prostředí. V rámci mentoringu by nabízel pedagogickým pracovníkům ZŠ a SŠ konzultace se speciálními pedagogy. Setkání by probíhalo na ZŠ nebo SŠ. Dále by reagoval na situaci, kdy žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí jen velmi zřídka pokračují ve studiu po základní škole nebo selhávají v prvních fázích studia na středních školách a učilištích. Dívky se často uchylují velmi brzy k modelu, který znají ze svého okolí, a otěhotní, chlapi kombinují registraci na úřadech práce s příležitostnými brigádami nebo prací na černo nebo vydělávají nelegálním způsobem. Prostřednictvím spolupráce se středními školami a intenzivní individuální podporou pomocí koučování, poradenství s výběrem škol nebo motivačními stipendii chceme na střední školy dostat více žáků se sociálním znevýhodněním.</p>
Popis projektu a jeho klíčových aktivit (KA)	<p>Popis klíčových aktivit</p> <p><i>KA1 SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI</i></p> <p>Metodické setkání Podpora pedagogických pracovníků běžných ZŠ nebo SŠ při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami či s žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Na základě pravidelných metodických návštěv v podobě výjezdů speciálních pedagogů na danou školu – posílení kompetencí pedagogů (lepší orientace pedagogického pracovníka) v inkluzivním vzdělávání, odborné rady z praxe, obohacení vzájemné komunikace pedagogických pracovníků se žáky (spolupráce při komunikaci se žákem). Zefektivnění komunikace mezi učitelem, popř. dalšími pedagogickými pracovníky, a asistentem pedagoga. Multidisciplinární přístup – spolupráce školy a odborných pracovišť (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, orgán sociálně-právní ochrany dětí, úřad práce) i neziskových organizací.</p>

Sdílení zkušeností

Setkání speciálních pedagogů, psychologů a učitelů, asistentů pedagoga, případně sociálních pracovníků ve skupině cca 10 osob. Sdílení zkušeností při zavádění inkluzivního vzdělání, prací s žáky s jinými životními podmínkami – „znevýhodněné sociální prostředí“, možnosti mimoškolních aktivit – např. doučování (nizkoprahová zařízení apod.), posilování základů učiva apod. Zlepšení komunikace škola – žák – rodiče.

Dny otevřených dveří, poradenství, placený spojenec...

Od začátku školního roku chceme s vybranými žáky 8. a 9. tříd pracovat na výběru střední školy. Navštívíme dny otevřených dveří různých středních škol a pozveme pedagogické pracovníky i do nizkoprahových zařízení pro děti a mládež (NZDM). Budeme probírat náplň učiva jednotlivých oborů a bavit se s klienty o tom, co je pro ně v dalším studiu důležité i jaké jsou překážky, které jim v dalším studiu brání. Pozveme do NZDM absolventy škol, aby se s našimi klienty pobavili o studiu a možnostech, které jim studium dalo.

Celý první školní rok tedy bude o seznamování se se středními školami a motivaci k dalšímu studiu. Po nástupu na střední školy vytipujeme „spojence“ na škole, kteří s námi budou (po souhlasu klienta) spolupracovat a koordinovat individuální podporu žáků, která bude spočívat ve společném řešení jak problémů s učivem, tak i se spolužáky nebo třídním kolektivem. Na zdárné absolvování studia mají ale dopad i externí vlivy, jako je situace v rodině nebo ve vrstevnické skupině. S žáky se tedy bude pracovat nejen v rámci školy, ale také v rámci rodiny nebo volného času.

KA2 INDIVIDUÁLNÍ PODPORA ŽÁKŮM

Koučování, stipendia, doučování, poradenství, motivace, práce s rodinou...

Každý ze žáků se bude pravidelně setkávat s pracovníkem/pracovnicí v rámci koučování a poradenství, bude řešit úspěchy i selhání jak ve škole, tak i mimo ni. Jako motivační prvek chceme zavést stipendia vázaná na prospěch a docházku a nastavit je tak, aby byla opravdu motivačním prvkem, nejen pouhou formalitou.

Součástí prevence školní neúspěšnosti bude i doučování, procvičování a opakování probírané látky ve spolupráci s učiteli škol. Rodiny ze sociálně vyloučeného prostředí si často neuvědomují nebo nerozumějí významu vzdělání a berou ho jako ztrátu času, který by mohl být věnován vydělávání peněz. Proto se zaměříme i na rodiny žáků, kde budeme chtít zprostředkovat význam vzdělání především s ohledem na ekonomické výhody v budoucnosti.

Vzory

Setkání s úspěšnými absolventy, zajímaví lidé z různých oborů, Romové s dobrou prací i výdělkem...

Děti a mládež ze sociálně vyloučeného nebo znevýhodněného prostředí často nemají ve svém okolí žádné pozitivní vzory a považují tedy za normální, že studium je ztráta času. Většina těchto dětí nevěří, že by mohly být ve studijním nebo profesním životě úspěšné. Chceme jim tedy zprostředkovat

	<p>setkání s lidmi, kteří vzešli z podobného prostředí, ale dokázali vystudovat a profesně se uplatnit.</p> <p>Nastavení spolupráce mezi ZŠ a SŠ</p> <p>V průběhu výše zmíněných aktivit zaměřených na konkrétní žáky bude docházet ke kontaktům mezi vybranou ZŠ a SŠ, pro kterou se žák rozhodne (myšleno mezi jejich pedagogickými pracovníky – výchovný poradce, pracovník pověřený vedením školy, konkrétní vyučující). Možnost dlouhodobější spolupráce včetně zpětné vazby o míře vhodnosti zvoleného způsobu přestupu. Projekt by tak pomohl nastartovat cestu, kdy zapojené školy budou využívat vyzkoušené aktivity a současně budou ukázkou dobré praxe pro další zájemce.</p> <p>S nastavením spolupráce by pomáhali vybraní pracovníci, kteří by zároveň doprovázeli žáka a případně i jeho rodinu.</p>
Cílová skupina a její popis	<p>Pedagogičtí pracovníci Žáci ZŠ a SŠ</p>
Výstupy projektu (včetně způsobu jejich dokládání a šíření)	<p>Přehled příkladů dobré praxe na veřejně přístupném místě včetně stručného představení těchto aktivit a kontaktu na garanta aktivity.</p> <p>Dotazníkové šetření – na začátku a na konci projektu.</p> <p>Záznamy o činnosti z metodických setkání.</p> <p>Záznam o činnosti ze sdílení zkušeností a prezenční listina.</p>
Trvání projektu	
Předpokládaná délka projektu	2 roky
Zpracování	
Datum zpracování	12. 8. 2019
Vypracoval	Mgr. Milena Peroutková Štencová Mgr. Marie Kopečková

Projektový záměr KAP – Klima školy (třídy)

Název projektu (rámcově)	Klima školy (třídy)
Možný oprávněný žadatel(é) (instituce nebo jmenovitě)	Jihočeský kraj
Zaměření projektu	
Cíl projektu včetně souladu s prioritními povinnými či nepovinnými tématy KAP	<p>Povinná témata KAP: Podpora inkluze</p> <p>Hlavní cíl: Podpořit budování zdravého klimatu školy či konkrétní třídy zavedením supervizních setkání pro pedagogy a efektivní primární prevence.</p>
Stručný popis projektu <i>Jaký problém řeší, jaké jsou příčiny problému, co je cílem projektu, jaké změny jsou v důsledku projektu očekávány</i>	<p>Supervize jako nástroj zpětné vazby (jednotlivců či skupiny) se běžně používá zejména v sociálních službách (kde je dokonce povinná). Vyžádaná zpětná vazba je velmi potřebná všem profesím, které pracují s lidmi, a je s podivem, že je právě ve školství využívána minimálně – příčinou může být neochota pedagogů reflektovat svou práci, vysoká cena či nedostatek supervizorů specializovaných na školskou oblast.</p> <p>Klima školy ovlivňuje mnoho faktorů, ale tím zásadním jsou vztahy v pedagogickém sboru (mezi pedagogy navzájem, s vedením, sboru jako celku), které se přenášejí podobně jako v rodině do jednotlivých tříd. Zavedení pravidelné, odborně vedené supervize má ambice pozitivně ovlivňovat celkové klima školy.</p> <p>Druhým krokem je pak realizace efektivní primární prevence se zaměřením především na vztahy mezi žáky (prevence výskytu šikany, kyberšikany) a prevenci rizikového chování. Pedagogy v této oblasti dokáže nejlépe vyškolit program Minimalizace šikany.</p>
Popis projektu a jeho klíčových aktivit	<p><i>KA1 Výběr a proškolení supervizorů pro pedagogickou oblast</i> (v tuto chvíli nejsou ještě zřejmé požadavky na supervizora pro danou oblast – můžeme se přidržit pouze požadavků ze šablon) – výcvik trvá zpravidla dva roky.</p> <p><i>KA2 Realizace supervizích setkání</i> – skupinových i individuálních pro pedagogy ZŠ a SŠ a jejich finanční zabezpečení.</p> <p><i>KA3 Realizace programů Minimalizace šikany (MiŠ)</i> – alternativní program pro školy, které nebudou chtít využívat supervize. Jedná se o program s nejdelší historií v ČR, který pracuje se sborem jako celkem s cílem naučit pedagogy základy skupinové dynamiky zdravého i nemocného kolektivu dětí.</p> <p><i>KA4 Realizace programů primární prevence na školách</i> – programy pro jednotlivé třídy cílené na vztahovou problematiku a rizikové chování.</p>
Cílová skupina a její popis	<p>Žáci ZŠ</p> <p>Žáci SŠ</p> <p>Pedagogičtí pracovníci</p> <p>Akademičtí pracovníci vzdělávající budoucí pedagogické pracovníky</p> <p>Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice</p>

Výstupy projektu (včetně způsobu jejich dokládání a šíření)	<p>Noví supervizoři pro školskou oblast (doklad – certifikát supervizora po dvouletém výcviku).</p> <p>Do projektu budou zapojeni již vyškolení supervizoři, ke kterým se připojí skupina nově vyškolených.</p> <p>Realizovaná supervizní setkání – individuální, skupinová (doklad – zápisy z realizovaných supervizních setkání).</p> <p>Proškolené pedagogické sbory v rámci programu Minimalizace šikany (doklad – certifikát školy po dokončení programu, který má 4 části).</p> <p>Realizované programy primární prevence ve třídách (doklad – zápisy z realizovaných programů na školách, faktury)</p>
Trvání projektu	
Předpokládaná délka projektu	3 roky (2 školní roky)
Zpracování	
Datum zpracování	3. 7. 2019
Vypracoval	Ing. Petr Šmíd, DiS.

Projektový záměr KAP – Projektová výuka na SŠ

Název projektu (rámcově)	Projektová výuka na SŠ
Možný oprávněný žadatel(é) (instituce nebo jmenovitě)	Jihočeský kraj
Zaměření projektu	
Cíl projektu včetně souladu s prioritními povinnými či nepovinnými tématy KAP	Povinná témata KAP: Podpora inkluze, Podpora polytechnického vzdělávání, Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě. Hlavní cíl: Zavedení a rozvoj projektové výuky na SŠ
Stručný popis projektu <i>Jaký problém řeší, jaké jsou příčiny problému, co je cílem projektu, jaké změny jsou v důsledku projektu očekávány</i>	Problém, který projekt řeší a jeho příčiny: Viz úvod http://www.msmt.cz/file/42404_1_1/ (současné nedostatky podpory nadání). Cíl projektu: Vytvoření podmínek pro projektovou výuku na SŠ pro rozvoj nadání. Nastartování a provoz této výuky, primárně v oblasti Internet of Things (IoT), kde je velká poptávka. Rozvoj spolupráce a sdílení know-how mezi pedagogickými pracovníky. Rozšiřování báze znalostí o projektové výuce v různých podmínkách škol. Spolupráce s firmami a mezi školami navzájem. Zajištění portfolia financování (nespoléhat na jediný zdroj). Očekávané změny: Zavedení a provoz projektové výuky na školách. Rozvoj spolupráce mezi školami, pedagogickým pracovníky a firmami na projektové výuce. Sdílení a využívání báze znalostí. Alespoň částečná nezávislost na finančním subvencování.
Popis projektu a jeho klíčových aktivit	<i>KA1: Rozvoj iniciativy a kreativity studentů</i> Neformální setkávání učitelů, zástupců firem a dalších zájemců se studenty (např. v čajovně) za účelem volných rozhovorů o jejich zájmech a aspiracích a cest k jejich naplnění. Výstupem je zadání projektu studentům a navázání spolupráce mezi učiteli různých škol a nalezení cesty k projektové výuce v místních podmínkách. <i>KA2: Realizace projektů</i> Projekty spolu realizují učitelé a studenti ne ve vztahu učitel-student, ale ve vztahu senior-junior pracovní pozice. Student dělá aktivity, na které stačí, a asistuje učiteli při aktivitách, které zatím nezvládá samostatně (místo známek se přiděluje odpovědnost). <i>KA3: Tvorba báze znalostí, rozšiřování kompetencí pedagogických pracovníků</i> Při realizaci projektů se analyzují úspěchy a nezdary a popíší se do báze znalostí, kde se uvedou i nově získané příležitosti a nabídky. Tuto bázi znalostí pak využívají pedagogičtí pracovníci pro realizaci dalších projektů. <i>KA4: Koordinace a spolupráce</i> Zajištění efektivní komunikace mezi studenty, zadavateli jejich projektů, řediteli škol, učitelů a ostatních spolupracovníků a subjektů. Pořádání doprovodných akcí, dokumentace a prezentace výstupů projektů.

Cílová skupina a její popis	Žáci SŠ Pedagogičtí pracovníci
Výstupy projektu (včetně způsobu jejich dokládání a šíření)	Zavedení projektové výuky na školách (škola bude používat projektovou výuku), vyhledávání pedagogických pracovníků se zájmem o projektovou výuku a sdílení zkušeností. Prezentace a výstavy projektů (u kterých je to možné) a jejich dokumentace na stránkách www.skolazdola.cz . Veřejně sdílená znalostní báze na stránkách www.skolazdola.cz .
Trvání projektu	
Předpokládaná délka projektu	3 roky a více
Zpracování	
Datum zpracování	19. 7. 2019
Vypracoval	Mgr. Jan Turoň